

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Mammillaria-impresie

Illustratie: Carla Wolters

ISSN 0039-4467

**68ste JAARGANG
No. 2
FEBRUARI 1989**

Februari

J.H. DEFESCHE

Hoe is het weer deze maand? U, lezer, weet er meer van dan de schrijver van deze regels. Tot nu toe (half januari) is de winter erg zacht geweest en ofschoon ik helemaal geen tegenstander ben van een lekkere winter, is het voor onze succulenten en voor onze portemonnaie beter dat het niet al te hard vriest. Ik weet het wel; er zijn onder onze succulenten soorten die kou best verdragen, maar toch! Iedereen die het wel eens heeft meegemaakt dat tijdens een vriesperiode de verwarming uitviel of de verwarming de temperatuur niet boven nul kon krijgen, weet dat de verliezen aan planten aanzienlijk kunnen zijn. Natuurlijk zijn het dan meestal de meest geliefde planten die er aan gaan! Het is niet altijd de kou alleen, maar kou samengaan met vocht b.v. door condens, dat funest is voor onze planten. Nu wij het toch over rampen hebben, hier is er nog een: roet! Vroeger kwam dat meer voor dan nu, ofschoon ik een paar weken geleden toch over een geval hoorde. Petroleumkachels werden vroeger veel en thans misschien nog wel gebruikt om kasjes te verwarmen. Bij mankementen aan de kachel en vooral als men alle kieren van de kas te goed had dicht gestopt zodat er geen zuurstof binnen kon komen, begon de kachel te roeten. In één nacht waren de gevolgen verschrikkelijk: alle planten vies zwart, lange zwarte draden. Wat te beginnen? Kun je bij bevriezing soms nog maanden de illusie hebben dat er misschien wat leeft, maar wanneer alles vettig zwart is staat de ramp direct in volle omvang voor ogen. Sommigen, wie dit overkwam, hebben de moed maar opgegeven en alle planten weggegooid.

Maar waarom zo somber? In deze maand zet het lengen van de dagen goed door. De komst van de lente is te zien aan de bloemknoppen die zich steeds duidelijker aftekenen. Men kan al een begin maken met sommige werkzaamheden in de kas na de winterrust. Vindt u ook in zeker opzicht die winterrust een van de aantrekkelijkheden van onze liefhebberij? Je hoort daar nooit over praten, maar persoonlijk komt het mij wel uit, dat de planten een paar maanden rust hebben. Je hebt dan tijd voor andere dingen en het ontwaken van de planten uit de winterrust is, zacht uitgedrukt, bijzonder voldoende gevend! Ook beginnen sommigen met het zaaien en kunnen wij weer gaan kijken wat er opkomt en wat niet! En de eeuwige vraag: waarom komt het niet op? Is het mijn fout of ligt het aan het zaad? Ergens moeten wij de schuld toch leggen! Zo is februari toch de maand waarin de donkerste dagen weer voorbij zijn... maar de vorst nog niet! Die kan nog erg genoeg zijn. De afdeling Zeeland hield eind 1988 een schitterende tentoonstelling in Middelburg. Zeer de moeite waard. Een gelukwens aan de afdeling is zeker op zijn plaats.

In januari is ons lid Arie de Graaf overleden. Hij was erelid van onze vereniging. Veel heeft hij voor onze vereniging betekend als schrijver van artikelen en als redacteur van ons blad. Op een andere plaats in dit nummer zal een goede vriend van Arie hem gedenken. Wij wensen zijn vrouw en kinderen alle sterkte toe.

De cactusvegetatie rond de stad Huasco

F. VANDENBROECK

Op zowat 150 km ten zuiden van Copiapó, een der oudste mijnsteden van Noord-Chili, ligt het havenstadje Huasco. Het stadje ligt aan het uiteinde van de Huasco-vallei, die doorstroomd wordt door de gelijknamige rivier. Oostelijk, aan het begin van de vallei, ligt de stad Vallenar, in een door bevoeiing vruchtbaar gemaakte vlakte. Deze gebieden liggen nog net niet in de droge noordelijke woestijnzone, waarvan de zuidgrens ongeveer bij Copiapó ligt, alhoewel het gebrek aan water er zeer groot is. Ter hoogte van Vallenar bedraagt de jaarlijkse gemiddelde neerslag 64 mm, in Copiapó slechts 28 mm. Toch zijn in de Huasco-vallei door irrigatie allerlei cultures mogelijk. Een der belangrijkste is wel de druiventeelt, waarvan aldaar o.a. de bekende sterke drank "pisco" geproduceerd wordt.

De plantengroei van het gebied, dat het best als droog steppegebied kan worden gekarakteriseerd, is zeer schaars. De cactaceeën zijn er vertegenwoordigd door de geslachten *Copiapoa*, *Neoporteria*, *Eriosyce*, *Pyrrhocactus* en *Thelocephala* (de twee laatste genera sensu Ritter). Vanwege de uitgesproken specificiteit van de cactusvegetatie nabij de kust rond Huasco is het wellicht interessant deze even in het licht te stellen.

Het stadje zelf en zijn omgeving doen eerder somber aan. Vanuit het mijngebied El Algarrobo wordt ijzererts aangevoerd dat hier wordt verscheept. De gebouwen met hun platte daken liggen rond de baai tegen de dorre kustheuveld aangeleund waarover veelal een grijs mistig waas hangt, bekend onder de namen gareia of camanchaca. Het nagenoeg volledig ontbreken van een groene vegetatie maakt het geheel niet vrolijker. In een duinpan vonden we evenwel een vegetatie van merkwaardige succulente halofyten die een wonderlijk kleurentapijt vormden. Achter de duinengordel waren wat aangeplante eucalyptussen te zien.

De cactussen groeien op de lage dorre, stenige hellingen rond de stad. Het typische van deze hellingen is dat men bij het eerste aanschouwen ervan geneigd is met quasi zekerheid te denken dat ze volledig vegetatieloos zijn. Een korte inspectie bewees echter het tegendeel en zette er ons toe aan een nauwkeuriger zoektocht te beginnen.

Bij het bestijgen der heuvels stuit men al gauw op kleine, bruinige, groepjes vormende *Copiapoa*'s. Ze zitten diep in de grond en hebben door hun kleur een mimicry-effect, zodat men herhaaldelijk op de planten trapt vooraleer men ze bemerkt. Op grotere hoogte en op de kruin van de hellingen worden de groepen groter en opvallender (met tot zowat 15 koppen) met meer boven de grond uitstekende lichamen. De afzonderlijke koppen hebben een doorsnede van ongeveer 6 à 7 cm en een stevige afstaande zwartbruine beoorning. Enkele late bloeiërs (het was midden april, dus herfst in deze streken) lieten nog de typische helgele *Copiapoa*bloemen zien met de korte bloembuis en de talrijke verspreid staande helmknoppen. Het betrof hier duidelijk *Copiapoa fiedleriana* (K. Sch.) Backbg., een door K. Schumann reeds in 1898 onder de naam *Echinocactus fiedlerianus* beschreven soort. De meer weelderige groei van de planten op grotere hoogte is vermoedelijk te verklaren door het grotere vochtgehalte aldaar. De uit zee aandrijvende nevels stoten tegen de heuvelkruinen en blijven er ook gemakkelijk hangen. Effectieve neerslag is er, zoals reeds vermeld, in deze gebieden zeer weinig. Eveneens op wat grotere hoogte vonden we fraai bloeiende exemplaren van *Neoporteria villosa* (Monv.) Berg.. *Neoporteria* is een der weinige in de

herfst en winter bloeiende geslachten, met roodvioletten bloemen waarvan de binnenste kroonblaadjes de neiging hebben om gesloten te blijven. Opvallend was het kleine formaat van deze planten (8 cm hoogte en 5 cm dikte) en hun verborgen groeiwijze achter rotsen of onder dorre takken. Planten van deze soort die men in verzamelingen aantreft zijn gewoonlijk groter in omvang, vooral wanneer ze geënt staan. Ook Backeberg maakt gewag van een hoogte van 15 cm. Hun soortnaam "villosus" (ruigharig) deden ze echter eer aan: typisch vooral in de opwaarts gerichte grauwe bedoorning waren de talrijke harige middendoorns. De grijsbruine lichamen van de planten waren door het dichte doornenkleed bijna volledig verhuld. Ook hier staan we voor een van oudsher bekende plant daar ze reeds in 1839 onder de naam *Cactus villosus* Monv. beschreven werd.

De ontdekking die ons het meest vreugde schonk deden we tijdens een rustpauze op een heuvelrug. We lieten onze blikken vrijelijk over het landschap glijden toen op nog geen meter afstand ons oog viel op een klein grijs schijfje tussen de stenen. Tot onze blijdschap hadden we hier een *Thelocephala* gevonden en wel *Thelocephala napina* (Phil.) Y. Ito. In enkele minuten tijd hadden we tientallen van dergelijke plantjes gevonden. De mimicry van deze plant is zo compleet dat indien men van de aanwezigheid der planten geen weet heeft en het oog er niet toevallig net opvalt, men aan deze planten gewoon voorbijgaat. Deze mimicry is trouwens de redding van de planten: sappig en nagenoeg onbedoornd als ze zijn worden ze graag gevreten. Op onbeschutte plaatsen zitten de planten tot aan de kop in de grond. Hun doorsnede gaat tot 3 cm en ze bezitten een lange penwortel. De kleur van het plantelichaam is grijs en de korte aanliggende zwarte doortjes op de wrattige tuberkels geven de schijfjes een aantrekkelijke tekening. Bij het zien van dergelijke planten denkt men onwillekeurig aan Mexicaanse soorten van andere geslachten (b.v. *Ariocarpus*) die door convergentie een gelijkaardige groeiwijze hebben aangenomen. Het geslacht *Thelocephala* werd in 1957 door Ito opgesteld en later door Ritter geëmendeerd; aanvankelijk gebruikte Ritter de naam *Chileorebutia*, doch verving deze naam later door *Thelocephala*. Het genus omvat thans 15 soorten die een typische plantengroep vormen: kleine weekvlezige diep in de grond zittende plantjes met een forse penwortel en lage wrattige tuberkels waarin de areolen zijn ingebed met hun korte aanliggende doortjes. Backeberg deelt de planten in bij zijn genus *Neochilenia*. Iets meer oostelijk het binnenland in komt *T. lembckeii* (Backbg.) Ritt. voor, een soort die wat groter wordt dan *T. napina* en dichter bedoornd is. *T. napina* is de oudst bekende plant van dit geslacht daar ze reeds in 1872 door Philippi als *Echinocactus napinus* werd beschreven. De planten komen in verzamelingen meestal geënt voor. Ze bloeien dan wel overvloedig maar verliezen vaak hun natuurlijke vorm.

Een vierde species die we op de hellingen rond Huasco aantroffen was *Pyrrhocactus huascensis* Ritt., een plant in 1961 door Ritter beschreven, met de voor het genus zo typische woeste lange opwaarts gebogen bedoorning. De planten waren slechts schaars vertegenwoordigd, een vaststelling die we trouwens ook bij populaties van andere *Pyrrhocactus*-soorten moesten doen. De gedrukt bolvormige planten, die een doorsnee bereikten van zowat 8 cm, groeiden tussen stenen en vertoonden, blijkbaar onder invloed van de zon, een roodbruine epidermis. Ook de grote vruchten die ze droegen waren roodbruin zodat ook zij perfect in hun milieu waren geïntegreerd en weinig of niet opvielen. Het genus *Pyrrhocactus* sensu Ritter omvat de planten van de geslachten *Horridocactus* Backbg., *Pyrrhocactus* Berg. emend. Backbg. en *Neochilenia* Backbg. met uitzondering van de planten van dit laatste geslacht die zijn ingedeeld bij *Thelocephala*.

1	2
3	4

- 1 *Copiopoa fiedleriana* op een stenige helling. De plat bolvormige plantelichamen zijn grijs berijpt en vormen kleine groepen.
- 2 *Neoporteria villosa* bloeiend in een struweel van dorre takken.
- 3 De plantelichamen van *Thelocephala napina* zijn zo sterk in de grond teruggetrokken dat ze nauwelijks te zien zijn.
- 4 *Pyrhocactus huascensis* getooid met vruchten.

Het specifieke van de cactusvegetatie rond Huasco ligt wel in de ver doorge-
dreven integratie van de planten in hun milieu. De aanwezige species zijn
kleine planten, die door hun mimicry-effect nauwelijks of niet opvallen. Van-
daar de ogenschijnlijkheid van "vegetatieloze" heuvels rond de havenstad
Huasco.

Van Akenstraat 66, 1900 Grimbergen

* *
*

Het geslacht *Epiphyllum* (III)

FRANK SÜPLIE

Epiphyllum darrahii (Schumann) Br.&R., Contr. U.S. Nat. Herb. 16: 256.
1913.

Synoniem:

Phyllocactus darrahii Schumann, Gesamtb. Kakteen Nachtr. 69. 1903.

Beschrijving:

Afgeplatte takken die staan op een kleine ronde stam. De takken worden niet
zo lang, tot 60-70 cm; de breedte is 8-10 cm, vrij diep ingesneden. De 9-
10 petalen zijn 40-60 mm lang en 11-13 mm breed, crémewit. De sepalen
zijn 30-45 mm lang en 3-15 mm breed. De kleur van de sepalen is lichtgeel
tot geel. Het aantal meeldraden bedraagt 40 tot 50 en ze zijn 30 tot 38 mm
lang. De stempel is 8-11 lobbig. De bloembuis is redelijk sterk gebogen en
heeft een lengte van 70 tot 110 mm. De kleur is lichtgroen.

Groeiplaats:

Niet bekend.

Opmerkingen:

Deze soort lijkt veel op *Epiphyllum anguliger*. De verschillen zijn duidelijk aan
de bloem te herkennen. Zo heeft *E. anguliger* roodbruine sepalen en deze
soort lichtgele tot gele sepalen. De takvorm is gelijk.

Epiphyllum gigas Woods. & Schery in 'Flora of Panama', 1958.

Beschrijving:

Deze soort ken ik niet. Volgens Backeberg moet de plant een reusachtige
bloem hebben.

Groeiplaats:

Cerro Trinidad, Panama.

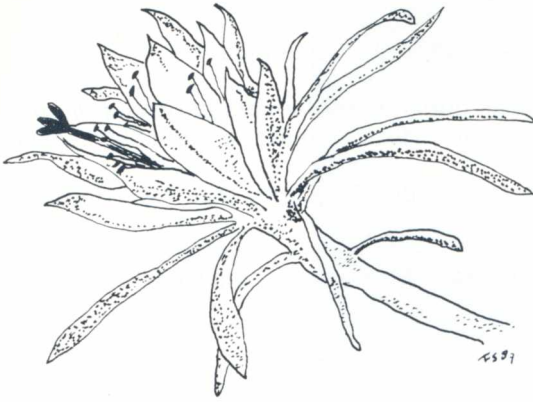
Epiphyllum grandilobum (Web.) Br.&R., Contr. U.S. Nat. Herb. 16: 257.
1913.

Synoniem:

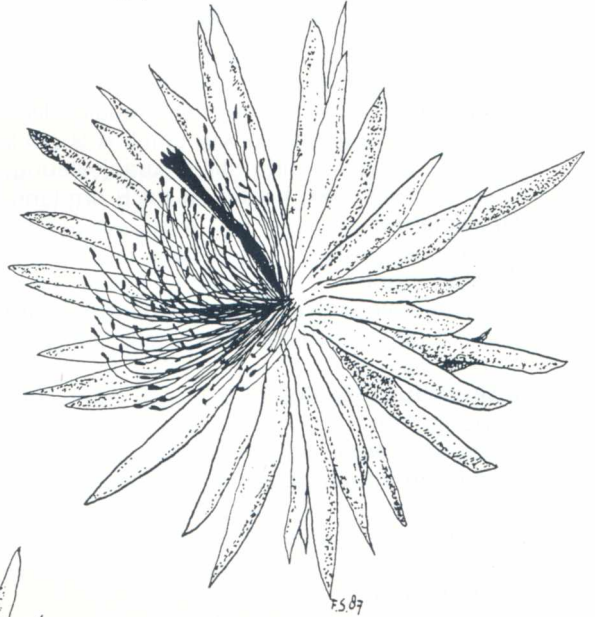
Phyllocactus grandilobus Weber, Bull. Mus. Hist. Nat. Paris 8: 464. 1902.

Beschrijving:

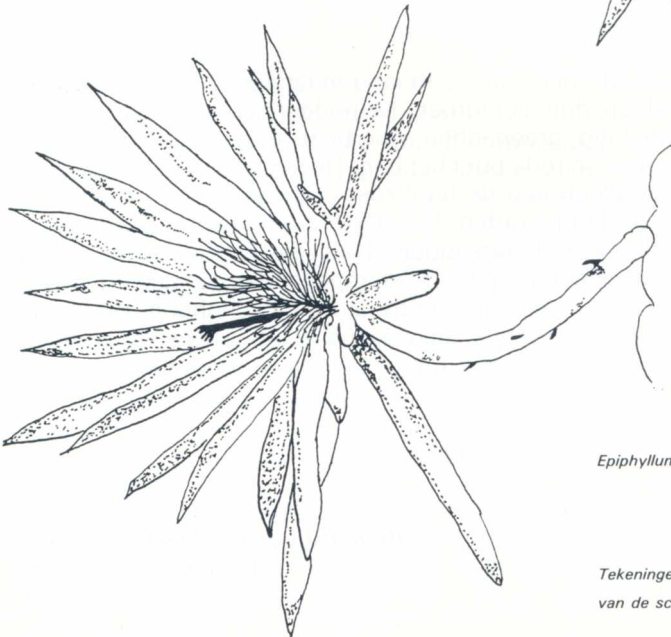
Takken worden vrij groot en kunnen tot 25 cm breed worden, diep ingekerfd.
De vrij dikke middennerf is tot 1 cm breed. De bloem is tot 12,5 cm breed,
geurend. De stijl is lichtroze. De vrucht is rood.

Epiphyllum darrahii

Epiphyllum guatemalense

Epiphyllum hookeri

Tekeningen
van de schrijver

Groeiplaats:

La Hondura, ten noordoosten van San José, Costa Rica.

Opmerkingen:

Deze soort wordt vaak als identiek gezien met *Marniera chrysocardium*. Er zijn echter voldoende verschillen om ze als soort naast elkaar te laten staan.

Epiphyllum guatemalense (Vaupel) Br.&R., Contr. U.S. Nat. Herb. 16: 257. 1913.

Synoniem:

Phyllocactus guatemalensis Vaupel, Monatschr. Kakteenk. 23: 116. 1913.

Beschrijving:

Krachtige planten, 1 m en meer lang, oude takken verhoutend, verhoutende delen met een grijze bast. Takken groen, plat, 4-8 cm breed, groeipunt rond. De bloem is ongeveer 28 cm lang; bloembuis is ongeveer 15 cm lang, recht, groen of geelgroen. De sepalen lijken op schubben en hebben rode spitsen. De petalen zijn wit, smal, 8-9 cm lang. De stuifmeeldraden zijn zuiver wit. De glanzende stijl is oranjekleurig, evenals de stempellobben. De vrucht is wijnrood, kantig en tot 8 cm lang.

Groeiplaats:

Guatemala.

Opmerkingen:

E. guatemalense kent een jeugdvorm. Hierdoor is het ontzettend moeilijk de plant in dit stadium te herkennen. De jeugdvorm heeft bredere takken.

Epiphyllum hookeri (Lk. & O.) Haw., Phil. Mag., 6: 108. 1829.

Synoniemen:

Cereus hookeri Link & Otto, Cact. Sem. Hort. Berol. 1828.

Cereus marginatus Salm-Dyck, Hort. Dyck. 340. 1834. Not De Candolle, 1828.

Phyllocactus hookeri Salm-Dyck, Cact. Hort. Dyck. 1841. 38. 1842.

Beschrijving:

Zeer grote takken makend, meestal 2-3 m lang maar soms ook wel tot 7 m lang, 5 tot 9 cm breed, vrij dun, lichtgroen. De middennerf is niet erg dik. De bloembuis is 11-13 cm lang, groenachtig; ze is bezet met enkele smalle, iets spreidende schubben die een rode punt hebben. De sepalen zijn smal, groenachtig rose maar vaker alleen aan de punt rose. De petalen zijn zuiver wit en smal en kunnen 5 cm lang worden. De meeldraden staan in een enkele rij, aan het bovenste deel van de bloembuis. De stijl is karmijnkleurig, heeft een gele basis en een rosekleurige spits. De stempellobben zijn geel. Het ovarium is iets kantig, groen en is bezet met enkele kleine schubben. De lengte van het ovarium is 2 cm. De vrucht is langwerpig, rood, iets kantig en heeft enkele kleine schubben. De vrucht kan tot 8 cm lang worden. De zaden zijn zwart, niervormig.

Groeiplaats:

Guyana, Venezuela, Trinidad en Tobago.

Opmerkingen:

E. hookeri wordt hedentendage door velen beschouwd als een variëteit van *E. phyllanthus* en heeft dan de naam *E. phyllanthus* var. *hookeri*. Er zijn echter vele verschillen met deze soort op grond waarvan hij als aparte soort gehandhaafd kan worden. (wordt vervolgd)

Faucaria candida

L. Bol.

W.J.M. STERK

In 1937 beschreef Bolus in "Notes on Mesembryanthemum and allied genera" een witbloeiende *Faucaria* die door Mrs. Melane in het Cradock-district gevonden was.

De bladeren hebben volgens deze beschrijving een witgerande kiel en zijn 1,5 cm breed; langs de rand staan 6-7 tanden die wit zijn en uitlopen in een rozerood haartje. De bloemkroonblaadjes zijn wit, bij het uitbloeien wat roze, 1,5 tot 1,9 centimeter lang en 1,75 millimeter breed; meeldraden tot 9 mm lang. Kliertjes op de bloembodem klein, mat geelgroen. Top van het vruchtbeginsel nauwelijks verhoogd, stempels 9 mm lang.

Ik bezit twee plantjes van deze soort. Een komt geheel overeen met de beschrijving, inclusief de roze haartjes aan de tandjes. Dit plantje kreeg ik van Arie de Graaf. Het andere plantje is afkomstig van Mevr. Van de Ven in Oerle. Dit heeft smallere kroonblaadjes en de haartjes aan de tandjes zijn niet duidelijk roze. De foto is in oktober 1986 gemaakt. De door de bestuiving gevormde zaden zijn in 1987 uitgezaaid. Helaas zijn er slechts een viertal plantjes van overgebleven, die nog niet gebloeid hebben.

Omdat er in 1987 maar één plantje gebloeid heeft, zijn er dat jaar geen zaden gevormd.

In het algemeen is er van de door Bolus beschreven soorten uitsluitend herbariummateriaal overgebleven.

Het is heel goed mogelijk, dat we hier te doen hebben met toevallig witbloeiende exemplaren van een normaal geelbloeiende soort. In Cradock zijn nog gevonden: *Faucaria cradockensis* en *F. montana*. Bolus schreef al, dat deze twee, samen met *F. plana*, van onbekende vindplaats, zeer verwant zijn met *F. candida*. In de beschrijvingen zijn veel overeenkomsten met *F. candida* te vinden, behalve dan de kleur van de bloem.

Enkele blaadjes van mijn witbloeiende plantjes vertonen soms enkele tandjes op de kiel. Dit is ook beschreven bij *F. coronata*, *F. cradockensis* en *F. crassisejala*, die mij als levende plantjes onbekend zijn. *F. felina*, *F. longidens* en *F. militaris* hebben dit soms ook.

Ik ben van mening, dat deze laatste drie soorten tot één soort moeten worden gerekend. Of dit voor de drie eerder genoemde soorten het geval is, is bij gebrek aan levend materiaal niet vast te stellen. Er zal nog veel veldonderzoek nodig zijn, om een goede herziening van dit geslacht mogelijk te maken.

Het kweken van deze soort levert weinig problemen op, evenals van de meeste soorten van dit geslacht.

Het geslacht *Matucana* Br.&R. (XX)

R. BREGMAN, A. MEERSTADT, P. MELIS en A.B. PULLEN

Matucana aurantiaca (Vpl.) Buxb. in: Krainz, Die Kakteen 1.IX (1973)
(aurantiacus = oranje bloeiend)

Synoniemen

Echinocactus aurantiacus Vaupel. Bot. Jahrb. Engler 50 Beibl. 111 p. 23 (1913)

Arequipa aurantiaca (Vpl.) Werdermann. Kakteenkunde 5 p. 77 (1939)

Borzicactus aurantiacus (Vpl.) Kimn. & Hutch. C.&S.J.A. 29 (2) p. 46 (1957)

Submatucana aurantiaca (Vpl.) Backbg. Die Cactaceae 2 p. 1061 (1959)

Borzicactus calvescens Kimn. & Hutch. C.&S.J.A. 29 (4) p. 111 (1957)

Borzicactus aurantiacus var. *calvescens* (Kimn. & Hutch.) Don. The Nat. Cact. & Succ. Journ. 26 (1) p. 10 (1971)

Submatucana calvescens (Kimn. & Hutch.) Backbg. Die Cactaceae 2 p. 1061 (1959)

Matucana calvescens (Kimn. & Hutch.) Buxb. in: Krainz, Die Kakteen 1.IX (1973)

Submatucama calvescens var. *seminuda* n.n.

Matucana aurantiaca var. *densispina* n.n.

Submatucana aurantiaca var. *densispina* n.n.

Matucana currundayensis Ritter. Succulenta 37 (12) p. 139 (1958)

Submatucana currundayensis (Ritt.) Backbg. n.n.

Matucana currudayii n.n.

Matucana pallarensis Ritter. Kakt. in Süd-am. Band 4, p. 1501 (1981)

Matucana variicolor n.n.

Matucana weberbaueri var. *pallarensis* n.n.

Submatucana bagalaensis n.n.

Submatucana grandiflora n.n.

Submatucana grandiflora var. *albispina* n.n.

Submatucana grandiflora var. *densispina* n.n.

Submatucana catamarcensis n.n.

Submatucana nivosa n.n.

Submatucana calmada n.n.

Submatucana spec. Cajamarca n.n.

Beschrijving

Lichaam frisgroen tot donkergroen; bolvormig tot breed cilindrisch, tot 15 cm breed, tot 35 cm hoog; meestal weinig spruitend aan de basis; sterk vertakt, oppervlakkig wortelstelsel zonder penwortel. **Ribben** 13-17, breed, recht, met dwarsgroeven die de ribben al dan niet duidelijk in zeskantige knobfels verdelen. **Areolen** ovaal, 5-10 mm lang, 3-5 mm breed, met kort wit tot grijs vilt, 10-15 mm van elkaar verwijderd. **Bedoorning** zeer variabel in kleur en lengte, okerkleurig tot donkerbruin, later iets vergrijzend, recht; **randoorens** 12-20, 5-40 mm lang, **middendoorens** ca. 9, 20-70 mm lang.

Bloem 70-90 mm lang, in anthese 50-70 mm breed, iets scheef tot recht; petalen oranjegeel tot rood, met violette rand. Bloembuis 8-10 mm dik, groengeel tot oranjerood, wit tot bruin behaard, soms kaal. **Nektarkamer** ca. 6 mm hoog, afgesloten door een rose diafragma, dat gevormd wordt door de basis van de primaire meeldraden. Helmdraden aan de basis wit,

overgaand in violet, helmknoppen bleekgeel; primaire **meeldraden** 1-5 mm vergroeid aan de basis. **Stamper** aan de basis wit, overgaand in rose, stempellobben 6-7, 2-3 mm lang, olijfgroen.

Vrucht bolvormig, tot 20 mm in doorsnede, groen, met kleine schubjes bezet.

Zaad als beschreven in deel XIX, ca. 1,5 mm breed, 1,3-2,2 mm hoog, ca. 0,8 mm dik.

M. pallarensis is een zuidelijke vorm van *M. aurantiaca*, die zich volgens de beschrijving van Ritter in de volgende kenmerken onderscheidt:

Ribben ca. 21; bedoornig in het algemeen dichter, geel tot bruingeel, ca. 40 dorens per areool, 8-25 mm lang, areolen dichter op elkaar dan bij *M. aurantiaca*.

Deze verschillen blijken in de praktijk niet constant te zijn, met andere woorden, uit *pallarensis*-zaad komen ook *aurantiaca*-achtige planten op. Daarom beschouwen wij *M. pallarensis*, in afwachting van nadere gegevens van de natuurlijke populaties, als een vorm van *M. aurantiaca*.

Opmerkingen

De karakteristieke *aurantiaca*-bloem: dikke, gele bloembuis met rode kroonbladeren, komt voor bij de noordelijke populaties, o.a. die uit het gebied van Chota.

De planten uit de omgeving van Huancabamba zouden volgens Backeberg een wolring onder in de bloembuis hebben, iets dat wij (nog) niet hebben waargenomen. De zuidelijke populaties hebben een geheel rode bloem.

De vindplaats Sondor bij Huancabamba (dept. Piura) werd opgegeven door Blossfeld, die daar in 1940 planten verzamelde. Dit materiaal bestaat niet meer. Nakomelingen hiervan zijn nog wel in cultuur en op basis hiervan maakten Kimnach en Hutchison in 1957 hun beschrijving van *Borzicactus aurantiacus*. Merkwaardig is echter, dat na Blossfeld niemand meer *M. aurantiaca* bij Sondor heeft gevonden. Deze lokatie ligt ca. 200 km noordelijker dan Chota, de op één na meest noordelijke vindplaats van *M. aurantiaca* en tussen Sondor en Chota is ook nooit een *M. aurantiaca* gevonden. Daar komt bij dat de planten bij Sondor volgens Backeberg een wolring (= gemodificeerde meeldraden) onder in de bloembuis bezitten. Dit kenmerk is bij geen enkele andere *Matucana*-soort aangetroffen, maar is wel aanwezig bij soorten van het geslacht *Borzicactus sensu stricto*, dat in dit gebied veelvuldig voorkomt. Men kan zich dus afvragen of:

1. de beschrijving van Backeberg niet betrekking heeft op een *Borzicactus* s.s. of een natuurhybride hiervan;
2. de planten waar Kimnach en Hutchison hun beschrijving van *Borzicactus aurantiacus* op baseren, inderdaad van Sondor afkomstig zijn.

Rond de stad Cajamarca groeit een dichtbedoornde vorm van *M. aurantiaca* (Ritter's variëteit *densispina*, die hij nooit officieel beschreven heeft). Deze planten hebben een vrij kleine en relatief slanke bloem, die geheel rood is. Wij hebben nog niet kunnen vaststellen of deze bloemvorm bij alle individuen van deze zuidelijke populaties voorkomt. Ten tijde van ons bezoek aldaar bloeide slechts één exemplaar. Als deze bloemvorm specifiek bij deze populaties voorkomt, is het erkennen van een variëteit op zijn plaats. Dit kan niet op basis van de dichte bedoornig gebeuren, want in deze populaties komen ook normaal bedoornde exemplaren voor.

De planten van de meest zuidelijke groeiplaatsen (bij de stad Huamachuco)

1	2
4	3
5	6
7	8
9	10

- 1 *Matucana aurantiaca*, vorm met relatief kleine en onbehaarde bloem, gefotografeerd op de natuurlijke groeiplaats bij Cajamarca. Foto: A. Meerstadt.
- 2 *Matucana aurantiaca*, cultuurplant. Foto: R. Bregman.
- 3 *Matucana calvescens*, vorm met korte, dikke bloembuis, gefotografeerd op de natuurlijke groeiplaats bij Huamachuco. Foto: A. Meerstadt.
- 4 *Matucana varicolor* n.n., cultuurplant. Foto: W. Alsemgeest.
- 5 *Matucana pallarensis*, cultuurplant. Foto: P. Melis.
- 6 *Matucana bagalaensis* n.n., cultuurplant. Foto: W. Alsemgeest.
- 7 *Matucana currundayensis* (Köhres, 1983), SEM-opname van het zaad in zijaanzicht; ventrale zijde links, dorsale zijde rechts; vergroting 50 x.
- 8 *id.*, basaal aanzicht; funiculus-opening links, micropyle rechts; vergroting 65 x.
- 9 *Matucana aurantiaca* (Cajamarca, 1982), detail van de testa; vergroting 950 x.
- 10 Embryo's van *M. calvescens* bij Huamachuco (links) en *M. aurantiaca* bij Cajamarca (rechts).

Voor een tekening van de lengtedoorsnede van het zaad wordt verwezen naar deel IV, *Succulenta* nov. 1986, blz. 24.

SEM-foto's en tekeningen: R. Bregman.

VERENIGINGSNIEUWS

FEBRUARI 1989

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: Drs. J. Defesche, Kruislandseweg 20, 4724 SM Wouw.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland *f* 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden *f* 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden *f* 7,50/Bfrs. 135.

LOSSE NUMMERS

Prijs *f* 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

Redacteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2263 HM Leischendam.

Redacteur: Th.W.M. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. *f* 30,-; 1/8 pag. *f* 55,-; 1/4 pag. *f* 85,-; 1/2 pag. *f* 140,-; 1 pag. *f* 240,-.

Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs *f* 12,50 + *f* 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.

Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à *f* 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs *f* 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs *f* 16,- per stuk incl. portokosten.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs *f* 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten *f* 2,50.

5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie bij: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.

Bestellen uitsluitend door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

EVENEMENTENKALENDER

- t/m 15 maart : **INSCHRIJVEN RUILEN ZONDER HUILEN**
27 maart : Belangrijke lezingen over Somalië en Asclepiadaceae, georganiseerd door de afdeling 's-Gravenhage. Info in dit nummer en bij mevr. N. Borgs. Tel.: 070-935208.
- 8 april : **ALGEMENE LEDENVERGADERING TE ZWOLLE**
Info in het januari- en dit nummer.
- 29 april : Internationale Plantenbeurs te Roermond door de werkgroep Epiphytische Planten. Info in dit nummer en bij F. Süpple. Tel.: 04750-19389 (na 20.00 uur).
- 4 mei : Tentoonstelling en beurs van de afdeling "De Achterhoek". Info in dit nummer en bij mevr. A. Heijnen. Tel.: 05434-314.
- 6 mei : De Friese Cactus- en Vetplantenbeurs. Info in dit nummer en bij W. Bourgonje. Tel.: 058-138834.
- 6 t/m 7 mei : Beurs en tentoonstelling van de afdeling Haarlem.
20 mei : Goudse Cactusbeurs
- 27 en 28 mei : Tentoonstelling van de Belgische vereniging "Leuchtenbergia" in het "Dienstencentrum"; Schoolstraat 44 te Schilde van 9.00 tot 20.00 uur.
- 7 t/m 14 juni : Succulentenshow in de botanische tuin "De Uithof" te Utrecht.
10 juni : Nationale beurs voor natuurliefhebbers Afd. Utrecht.
- 16 t/m 17 juni : Tentoonstelling georganiseerd door de afdeling Den Helder. Info in dit nummer en bij W. Lohrengel. Tel.: 02230-25777.
- 26 augustus : Succulentenbeurs van het Oosten georganiseerd door de afdeling IJsselstreek in de Hanzehof te Zutphen.
- 2 september : 12e Internationale cactus- en vetplantenmarkt te Nijmegen.
8 t/m 17 sept. : Cactusreis naar Blanes in Spanje onder leiding van Dhr. W. Sterk. Info in dit nummer en telefonisch nr.: 04920-23903.
- 24 september : Internationale Succulentenbeurs van de Belgische vereniging "Leuchtenbergia" in het "Dienstencentrum", Schoolstraat 44 te Schilde vanaf 10.00 uur.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam

- 17 maart : Bijeenkomst.
Plaats: De Hortus Plantage, Middenlaan 2, Amsterdam. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Brabant-België

- 24 februari : Lezing door Dhr. L. van Crieckinghe over Braziliaanse cactussen.
Plaats: Het Hoge Rijksinstituut voor Tuinbouw, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Delfzijl en omstreken

- 2 maart : Jaarlijkse feestavond.
Plaats: Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam. Aanvang: 19.45 uur.
- 16 maart : Gezamenlijke vergadering met de afdeling Groningen.

Afd. Dordrecht en omstreken

- 9 maart : Lezing over "De Vier Jaargetijden" door dhr. A. Beukelaers uit België.
Plaats: De Christelijke MTS, Professor Waterinklaan 45, Dordrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Fryslan

- 14 maart : Dialezing door dhr. C. Grootsholte over zijn specialisme "Haworthia's".
Plaats: Restaurant Sportpark, Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

NIEUWE LITERATUUR

NIEUWE LITERATUUR

Onze nieuwe catalogus ANTIQUARISCHE CACTUS EN SUCCULENTENLITERATUUR omvat 850 nummers met meer als 2000 stuks boeken, tijdschriften en oude gravures, waaronder vele zeldzaamheden.

In onze HOBBYBIBLIOTHEEK zijn nu verkrijgbaar 187 uitgaven van nieuwe boeken en tijdschriften (waaronder 50 stuks NIEUW EN AKTUEEL) op het gebied van CACTUSSEN, SUCCULENTEN EN BROMELIA'S.

Onze afdeling GEOGRAFIE biedt U een uitgelezen selectie van kaarten van Afrika, Madagascar, Zuid-, Midden- en Noord-Amerika.

Vraag onze gratis catalogi aan d.m.v. 2 internationale antwoordcoupons (postkantoor).

JÖRG KÖPPER DER KAKTEENLADEN
VERSANDGESCHÄFT FÜR HOBBYARTIKEL

VERSANDBUCHHANDLUNG UND ANTIQUARIAT
LOCKFINKE 7 D-5600 WUPPERTAL 1

- Afd. Gorinchem/Den Bosch**
 13 maart : Lezing door dhr. W. Sterk over Aloë, Echeveria en aanverwante planten.
 Plaats: Herberg De Prins te Berlicum. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Gouda en omstreken**
 16 maart : Film "Cactussen als hobby" door dhr. P. van Veen.
 Plaats: " 't Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. 's-Gravenhage e.o.**
 23 februari : Ons lid Andries Bongaards verzorgt deze avond en vertelt wat over Zuid-Afrika. Plant v.d. maand: Lobivia.
 Plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.
- Afd. Groningen**
 16 maart : Gezamenlijke vergadering met de afdelingen Delfzijl en Drenthe. Lezing door dhr. Donkelaar over Euphorbia's.
 Plaats: De Hortus te Haren. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Den Helder**
 18 maart : Lezing over "Succulente Orchideeën" door Ferry van Strijen.
 Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenedienst, Soembastraat 83, Den Helder.
 Aanvang: 13.45 uur.
- Afd. Hoeksche Waard**
 9 maart : Staat er een quiz op het programma en een praatje!
 Plaats: Natuurcentrum bij de Rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Nijmegen**
 7 maart : Lezing van dhr. M. Jamin over Tenerife.
 Plaats: Rijksmiddelbare Tuinbouwschool, Energieweg 19, Nijmegen. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Tilburg**
 13 maart : Gastspreker.
 Plaats: "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat te Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. IJsselstreek**
 24 februari : Dhr. Braamhaar vertelt over zijn reis langs de Mexicaanse kust. Aan de orde komen ook de geslachten Haworthia en Echeveria.
- Afd. Zaanstreek**
 3 maart : Lezing door Dhr. Jonker.
 Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 20.00 uur.
- Afd. Zuid-Limburg**
 7 maart : Lezing door Dhr. Beukelaers over Turbinicarpus en cactusbloemen. Tevens loterij.
 Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Zwolle**
 23 februari : Een avond met dia's uit de Diatheek van Succulenta.
 Plaats: Dependance van het Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Korenbloemweg 1a, Zwolle Westenhofte. Aanvang: 19.30 uur.
- Afd. Noord- & Midden-Limburg**
 24 februari : Voordracht met dia's over Notocactus door Günther Königs.
 Plaats: Zaal "De Viking", Vikingweg 1, Venlo. Aanvang 20.00 uur.

RUILEN ZONDER HUILEN 1989. NIEUWE STIJL

Heeft u zich al opgegeven bij mevr. van Die? Doe het snel, voor de kosten hoeft u het niet te laten en u leert beslist weer andere liefhebbers kennen.
 Lees het artikel in het januarinumnummer nog eens door.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN

CACTUSWHEELDE Noorderkempen. tel.: 03-6519211 M. Bastiaenssens.

16 maart : Ledenvergadering en lezing door dhr. Liekens.

Plaats: "Vogelzang", Miksebaan in Brasschaat. Aanvang: 20.00 uur.

GRUSIONIA. tel.: 050-824660 Johan Keirse.

10 maart : Lezing door dhr. H. van Donkelaar.

Plaats: Zaal "Vijverhof", Kortrijkstr. in Tielt. Aanvang: 20.00 uur.

LEUCHTENBERGIA

17 maart : Stapelia, deel 1 door L. De Meutter.

Plaats: "Dienstencentrum", Schoolstr. in Schilde. Aanvang: 20.00 uur.

ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 8 APRIL 1989

Aanvullingen op de agenda zoals geplaatst in het januarinummer.

2. a. STATUTEN

Zoals toegezegd op de Algemene Vergadering van 8 oktober 1988 heeft het Bestuur zich door dhr. C. van Oeveren laten adviseren over de in 1987 voorgestelde wijziging van de Statuten. Het advies van dhr. C. van Oeveren gehoord hebbende, besluit het Bestuur de voorstellen zoals gepubliceerd op bladz. 72 en 73 van de gele pagina's in Succulenta nr. 9, 66ste jaargang, september 1987, in te trekken. De belangrijkste overweging voor dit besluit is dat de voorstellen geen wezenlijke verbetering inhouden en een belemmering kunnen vormen voor toetreding van Belgische afdelingen.

De nu geldige statuten werden door de Algemene Vergadering van 3 mei 1986 goedgekeurd. Helaas werd deze goedkeuring niet expliciet vermeld onder punt 7 in de notulen van deze vergadering. Deze notulen vindt u op bladzijde 46 en 47 van de gele pagina's in Succulenta nr. 8 65ste jaargang, augustus 1986.

Het Bestuur verzoekt de Algemene Vergadering om onderstaande aanvulling van de notulen van de Algemene Vergadering van 3 mei 1986 goed te keuren.

7. Voorstel wijziging Statuten en Huishoudelijk Reglement.

De Algemene Vergadering gaat akkoord met de wijziging van de Statuten zoals voorgesteld op bladz. 29 en 30 van de gele pagina's in Succulenta nr. 4, 65ste jaargang, april 1986.

De Algemene Vergadering gaat akkoord met de wijziging van het Huishoudelijk Reglement zoals voorgesteld op bladz. 30, 31 en 32 van de gele pagina's in Succulenta nr. 4, 65ste jaargang, april 1986.

7. Verkiezing nieuwe Bestuursleden.

In het januarinummer werd vermeld dat er voor de functie van secretaris geen kandidaat was. Gelukkig heeft het Bestuur, dhr. F.R. de Groot, lid van de afdeling Flevozoom, bereid gevonden zich voor deze functie kandidaat te stellen.

Het Bestuur stelt tevens voor om het Bestuur van Succulenta met een persoon uit te breiden. Als kandidaat voor deze extra Bestuursfunctie stelt het Bestuur, dhr. J. De Wael lid van de afdeling Brabant-België, voor. Met dhr. J. de Wael krijgen onze Belgische leden een eigen vertegenwoordiger in het Bestuur van de vereniging. De bedoeling is dat dhr. J. de Wael zich speciaal zal gaan bezighouden met de behartiging van de belangen van onze Belgische leden en het werven van leden in België.

P. Melis, secretaris

ZEER BELANGRIJKE LEZING AFDELING 'S-GRAVENHAGE

Op 27 maart, 2e Paasdag, organiseert de afdeling 's-Gravenhage een bijeenkomst van 13.00 tot 16.30 uur, met lezingen in sporthal "ZUIDHAGHE", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.

De lezingen worden verzorgd door: dhr. Seymour Linden, President van de "CACTUS & SUCCULENT SOCIETY of AMERICA" met een reisverslag over Somalië.

En door dhr. Gerald Barad, Vice-President van deze vereniging met een lezing over Stapeliadaceae en de bestuiving van deze planten.

Wilt u deze unieke kans niet missen, neem dan even contact op met mev. N. Borgs, De Genestetlaan 83, 2522 LB Den Haag. Tel.: 070-935208.

ALG. LEDENVERGADERING SUCCULENTA

De algemene ledenvergadering van onze vereniging, te houden op 8 april 1989, wordt verzorgd door de afdeling Zwolle e.o.

De vergadering zal gehouden worden in een zaal van "Urbana", Wipstrikkerallee 213 te Zwolle.

Het bestuur van de afdeling Zwolle stelt zich voor de dag als volgt te laten verlopen:

Vanaf 10.00 uur: Ontvangst van de deelnemers.

10.30 u-12.30 u.: Alg. Ledenvergadering.

13.00 u-14.00 u.: Lunch

14.00 u-15.00 u.: Inleiding door dhr. G. Mostert (zie toelichting).

Vanaf 15.00 uur: Bezoek aan de Weth. Nooterhof (zie toelichting).

Het zalencomplex "Urbana" is te bereiken, wanneer U vanuit de richting Amersfoort of vanuit de richting Meppel komt, door de afslag "Zwolle-Noord" te nemen en vervolgens richting Almelo te rijden. "Urbana" bevindt zich in de directe omgeving van de uitvalsweg richting Almelo. Komt U uit de richting Twente, dan bent U bij het binnenrijden van Zwolle al dicht in de buurt. Raadpleeg verder bijgaande plattegrond. Mensen, die per trein reizen kunnen op het N.S. Station Zwolle de bus nemen naar de wipstrikkerallee.

De heer G. Mostert, die landelijke bekendheid geniet vanwege zijn ideeën op het gebied van milieuvriendelijke openbaar-groen voorzieningen, is hoofd van de afdeling Voorlichting en Milieu-educatie van de Gemeente Zwolle, een echte "groene-vinger"-stad.

Wij zijn blij, dat hij zich bereid verklaard heeft op deze dag een inleiding voor ons te houden.

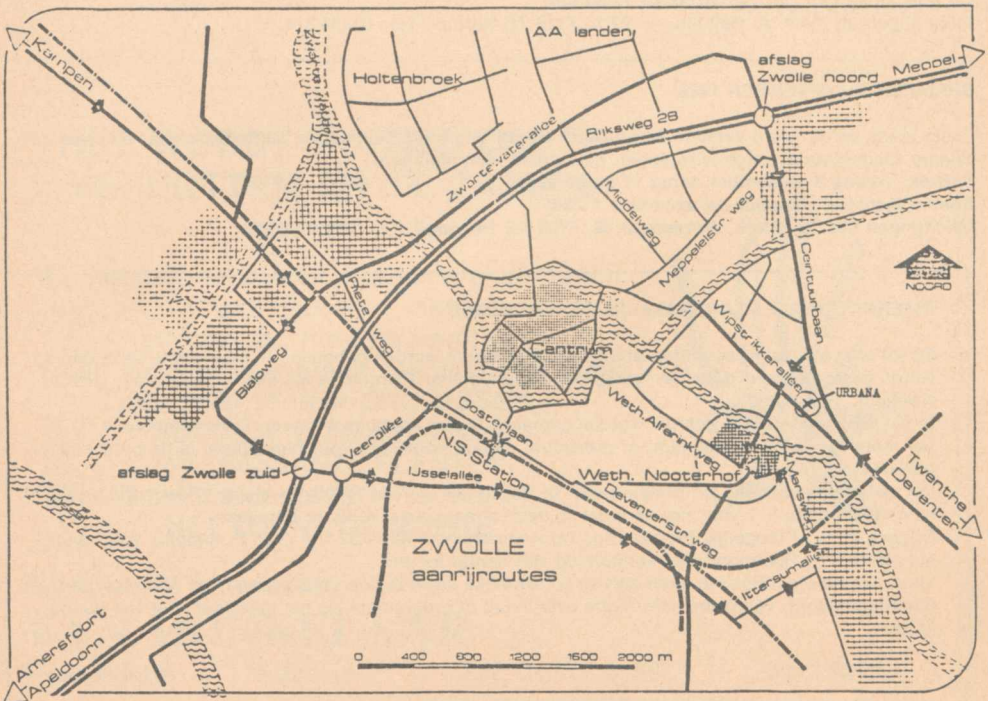
De "Weth. Nooterhof" is een centrum van dezelfde dienst, waar diverse tuinen, alsmede een documentatiecentrum en andere bezienswaardigheden zijn ondergebracht.

Indien het weer meewerkt is een bezoek aan dit centrum mogelijk. De afstand vanaf "Urbana" is gering.

Het bestuur van de afdeling Zwolle nodigt U hartelijk uit deze dag bij te wonen. Indien U met ons de lunch wil gebruiken verzoeken wij U vriendelijk om voor 1 april f 10,- over te maken op rekening nr. 17.07.69.224 bij de Rabo-bank Zwolle (Postgiro van de bank 841874) t.n.v. Succulenta afd. Zwolle.

Nadere informatie bij de secretaresse van de afdeling: Mevr. W. Adams, Tormentilweg 32, 8042 MJ Zwolle.

Tel.: 038-227259.

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

JAARVERSLAG 1988

In het verslagjaar 1988 werd door 40 leden gebruik gemaakt van de bibliotheek. Hieronder waren 15 nieuwe lezers.

Bij elkaar werden 60 pakjes verstuurd met een totaal van 125 boeken en tijdschriften.

Verder werden bijna 250 fotocopiën gemaakt uit 35 verschillende boeken of tijdschriften.

Ook in 1988 werden een aantal boeken aangeschaft, onder meer het boek betreffende Parodias van Weskamp, het Lithops boek van Cole en twee boeken van Carter betreffende de flora van Oost Afrika.

Verder kreeg de bibliotheek enkele boeken geschonken van de heer Supplie. Ook in het jaar 1988 is het helaas niet gelukt de nieuwe catalogus het licht te doen zien, doch in het voorjaar van 1989 zal dit zeker het geval zijn. Wel is deze dan al zover mogelijk aangevuld.

Strijen, 12 januari 1989

J.Ch.A. Magnin

TENTOONSTELLING VAN DE AFDELING DEN HELDER

Op 16, 17 en 18 juni organiseert de afdeling Den Helder een tentoonstelling van succulente planten. De tentoonstelling wordt gehouden in één van de kassen van de gemeentelijke plantsoenen dienst, Soembastraat 83, Den Helder. Dit is ± 2 minuten lopen vanaf het station.

De openingstijden zijn als volgt:

16 juni van 19.00-21.00 uur

17 juni van 12.00-17.00 uur en van 19.00-21.00 uur

18 juni van 12.00-17.00 uur.

De entree is gratis.

Inlichtingen bij W. Lohrengel, Kanaalweg 15, 1782 GA Den Helder. Tel.: 02230-25777.

TENTOONSTELLING EN BEURS AFDELING ACHTERHOEK

Op donderdag 4 mei (Hemelvaart) organiseert de afdeling Achterhoek haar jaarlijkse beurs en tentoonstelling. Deze wordt gehouden in en om het E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo.

De openingstijden zijn van 10.00 tot 17.00 uur.

Inlichtingen bij mevr. A. Heijnen, nr. 97 II, 7116 TC Kothen. Tel.: 05434-314.

SPANJEREIS SEPTEMBER 1989

Zoals reeds eerder werd vermeld organiseert dhr. W. Sterk uit Helmond in september weer een reis naar Spanje. Onderstaand enige wijzigingen op eerdere vermeldingen.

Vertrek: Vrijdag 8 september, terug 17 september.

Kosten inclusief slaapbus en excursies f 430,-.

Inlichtingen Dhr. W. Sterk, Wevestraat 89, 5709 AE Helmond. Tel.: 04920-23903.

INTERNATIONALE PLANTENBEURS TE ROERMOND

Op 29 april a.s. zal er een internationale plantenbeurs worden gehouden te Roermond. Deze beurs wordt georganiseerd door de Werkgroep Epiphytische Planten i.s.m. Frank Sùplie en Hobby-Kwekerij "Roermond".

Er zal van marktkramen gebruik worden gemaakt. Iedere kraam is 4 m lang. De kraamhuur is f 7,50 per meter. Er is geen minimum of maximum meters verplicht! Voor handelaren is de prijs f 10,- per meter.

Het gehele evenement zal plaatsvinden in de straat voor de Hobby-Kwekerij "Roermond": Weg langs het Kerkhof. Vanuit het centrum is deze straat gemakkelijk te bereiken.

Opgave is nu al mogelijk door storting op Amrorekening 49.70.52.539 t.n.v. F. Sùplie, Weg langs het Kerkhof 1, Roermond met vermelding van aantal meters.

Voor degene die interesse heeft kan op schriftelijke aanvraag een plattegrond van Roermond worden toegestuurd. Voor meer informatie over beurs of programma zie het maartnummer van Succulenta.

Frank Sùplie

"INFORMATION SHEET DIE ANDEREN SUKKULENTEN"

Sinds enkele jaren verschijnt in Oost-Duitsland het blad "Information sheet andere Sukkulenten" als uitgave van de Kulturbund, Arbeitsgemeinschaft andere Sukkulenten. De eerste opzet was om het twee maal per jaar te laten verschijnen maar momenteel is dat één maal per jaar. Inhoudelijk geeft het een zeer gevarieerd beeld van vele groepen "andere succulenten", als voorbeeld noem ik uit het laatste nummer: Adromischus, Brachystelma, Diplocyatha, Lithops en Dinteranthus. Gezien het zeer beperkte budget wordt de uitvoering eenvoudig gehouden meer de tekeningen die als illustratie gebruikt worden zijn zonder meer perfect.

Sinds 1 januari j.l. is het mogelijk geworden om een abonnement op dit blad te nemen. Voor het luttele bedrag van f 5,- ontvangt u het nummer van 1988 (zodra deze verschijnt). Na elk nummer dient u de nieuwe contributie over te maken om het volgende te blijven ontvangen. Dit bedrag kan gestort worden op giro 3466193 t.n.v. Drs. C. Boele, Haren, onder vermelding van: Abonnement D.a.S.

DE FRIESE CACTUS EN VETPLANTENBEURS

Wederom vind op zaterdag 6 mei in Leeuwarden "HET" cactusgebeuren plaats waar vele liefhebbers ieder jaar weer op af komen. Geen wonder overigens want het assortiment lijkt zich ieder jaar wel uit te breiden en er gaat ook niemand met lege handen huiswaarts. In 1988 hadden 20 standhouders de beschikbare ruimten opgevuld met de mooiste succulenten. We hebben zelfs nog mensen die een tafel wilden reserveren teleur moeten stellen omdat er geen ruimte meer beschikbaar was. De ruime entourage van de verkoopruimte en de goede sfeer maken de beurs tot iets waar je graag naartoe gaat.

De mensen die verkoopruimte willen reserveren zouden wij daarom aan willen raden niet tot het laatst te wachten; dit om teleurstelling te voorkomen.

De beurs wordt weer gehouden in het Onderwijs Centrum voor de Land en Tuinbouw, aan de Klaas Hartsweg 1, in Leeuwarden. Openingstijden van 10.00 tot 16.00 uur. Ook dit jaar is er weer de mogelijkheid de succulententuin van het Onderwijs Centrum te bezichtigen.

Voor het reserveren van standruimte kunt u zich in verbinding stellen met Wieberen Bourgonje, van Sytzaamstraat 22 te Leeuwarden, tel. 058-138834. De prijzen bedragen f 2,50 p.m.; handelaren f 5,00 p.m.

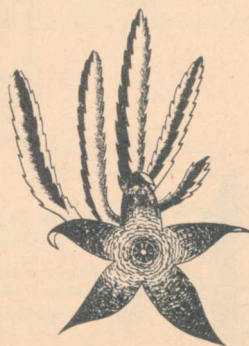
Uiteraard is het verhandelen van natuurimporten - ook bij ons - niet toegestaan.

HET WORDT NU TIJD OM TE VERPOTTEN EN TE ZAAIEN

Wij hebben het meest complete assortiment van potten, grondsoorten, meststoffen en biologische hobbyproducten.

Vraag nu aan onze gratis zaadlijst met meer dan 2000 soorten CACTUSSEN, SUCCULENTEN en andere INTERESSANTE PLANTEN

EN Onze gratis MATERIALELIJST.
HET LOONT DE MOEITE

Bloemen- en plantentuin

VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

Tel. 01835-1430

Giro 1509830

**OP BEZOEK BIJ ONZE ADVERTEERDERS:
EEN PROFIELSCHETS VAN TWEE FRIESE BEDRIJVEN.**

Sinds de afgelopen herfst hoeven ook de succulentenliefhebbers uit het noorden des lands, niet meer uren te reizen om eens een handelaar te bezoeken waar een behoorlijk assortiment planten voorhanden is.

Twee leden welke al jaren lid zijn van de vereniging Fryslân en daar hun sporen reeds hebben verdiend, hebben gemeend iets aan dit manco te moeten veranderen.

In de hobbysfeer bedrijft de familie Kramer al enkele jaren de handel in succulente planten, gebrek aan ruimte beperkte echter hun assortiment.

Op 27 augustus echter heropende de familie Kramer hun aanmerkelijk uitgebreide kas in Langezwaag en gaat met name mevrouw Kramer zich professioneel bezig houden met de handel. De uitbreiding gaat uiteraard gepaard met een veel uitgebreider assortiment op het gebied van cactussen en andere succulenten. Zij hebben nu tevens, ten gerieve van de ingezetenen van hun woonplaats, een potplantenafdeling ingericht. Ook de showtuin in deze vernieuwde kas met een oppervlakte van ca. 100 vierkante meter, is niet vergeten. Door eigen kweek zijn hier soms leuke plantjes verkrijgbaar.

Het tweede bedrijf werd op 17 september geopend onder de naam "Special Plants"; het bedrijf is gevestigd aan de rand van Drachten. Initiatiefnemer hier is dhr. H. de Vries welke zich hier beroepsmatig gaat bezighouden met de verkoop en kweek van cactussen en vetplanten. Ook dhr. de Vries heeft zich in de noordelijke provincies al enige bekendheid verworven door zijn verkoop op braderieën en jaarmarkten, waarbij hij zich onderscheid door het geven van goede informatie over plant en verzorging aan zijn klanten. Hierover heeft u in het novembernummer op de gele pag. 92/93 al iets kunnen lezen.

Dhr. de Vries heeft in Drachten een kas gebouwd met een oppervlakte van ruim 1000 vierkante meter, waarvan de helft voor de verkoop in gebruik is genomen. In de andere helft gaat dit voorjaar de kweek van cactussen en vetplanten van start, zodat in de toekomst beter ingespeeld kan worden op de vraag naar bepaalde soorten.

In de verkoopruimte staan de planten overzichtelijk opgesteld; planten van dezelfde prijs bijelkaar op één tafel. Door de royale opstelling lopen de mensen elkaar niet in de weg. Het assortiment is groot en doet beslist niet onder voor dat van bedrijven elders in het land. Gezien het royale terrein wat bij de kas hoort heeft dhr. de Vries nog expansiemogelijkheden te over.

Hij sluit dan ook niet uit dat in de toekomst nog andere "speciale planten" worden opgenomen.

Voor mensen die voornemens zijn de beurs van de afdeling Fryslân in Leeuwarden of de beurs in Zuidlaren te bezoeken, een mooie gelegenheid om ook deze bedrijven te bezoeken. De adressen vindt u vermeld in de advertenties.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 56970

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Aanvulling op onze plantenlijst:

	DM DM
Aylosteria ithyacantha	4,- bis 5,-
Echinocereus iloydii	5,-
fendleri v. bonkerae S.B521	4,- bis 5,-
Lobivia tarabucensis	12,- bis 16,-
Rebutia fusca	4,- bis 6,-
kieslingii	4,- bis 5,-
pulvinosa Typ	6,- bis 12,-
pulvinoda fa KK	4,-
Sclerocactus parviflorus v. reevezii	20,-
Ø	

VERKOOP ZADEN CLICHÉFONDS

Op dit moment worden er nog druk zaden bijgeteld, omdat van een groot aantal zaden de voorraad uitverkocht was. Van de meeste soorten konden zaden bijgekocht zodat een aantal bestellers alsnog de meeste soorten zullen ontvangen. Alleen zullen ze iets langer moeten wachten.

Doordat de bestellingen nog steeds binnenstromen is het ondoenlijk te voorspellen van welke soorten over één maand (dit wordt half januari geschreven!) nog voorraad is. Daarom kunt U het beste bestellen wat U hebben wilt. U weet, dat we desgewenst geen vervangers sturen.

De hierna volgende nummers zijn in ieder geval uitverkocht en worden dit seizoen ook niet meer aangevuld: ECA 02; ECM 01, 02; ESC 04, 07; MEL 58; MIA 05; NAA 01; SUB 02; TOU 01; TUR 03; AO 05; AN 09; AR 06; BR 01; CE 01, 02; CN 07, 11; DN 01, 04, 05; EU 03; LI 27, 28; PI 01; ST 02; SO 01; VA 01; YU 01.

Correcties

In de zaadlijst zijn helaas enkele fouten geslopen, die deels hinderlijk kunnen zijn.

Deze fouten betreffen:

MEL 24 E spec. HU 245. Dit moet zijn: spec. HU 445.

MEL 41 U glaucescens HU 382. Dit moet zijn: glaucescens HU 219.

MEL 42 glauxianus. Dit moet zijn: glauxianus HU 382.

De meest storende fout doet zich voor bij andere succulenten.

Daar is voor Conophytum en Cotyledon dezelfde afkorting (CO) gebruikt in de zaadlijst. Op de zakjes is voor Conophytum de afkorting CN gebruikt en voor Cotyledon de afkorting CO. Bestellers die door deze fout in de zaadlijst de verkeerde zaden hebben ontvangen worden verzocht mij dit te berichten, zodat de fout zoveel mogelijk hersteld kan worden.

J.A. Schraets, Beheerder Clichéfonds

VERS VAN DE PERS: REVISIE VAN HUERNIA!

Na enige vertraging door papiergebrek is het vierde deel van de **Excelsa Taxonomic Series** in de maand januari verschenen. Dit deel is gewijd aan een taxonomische revisie van het geslacht **HEURNIA** R.Br. (Stapelieae) en is geschreven door de welbekende auteur L.C. Leach. In totaal worden 64 soorten en 22 ondersoorten c.q. variëteiten erkend. Bij dit aantal zijn de vijf nieuwe soorten inbegrepen. Determinatiesleutels, synoniemen, vele illustraties en een uitgebreide literatuurlijst maken dit werk tot een onmisbaar bezit van iedereen die geïnteresseerd is in deze groep planten.

Het boek is voor US \$ 21,— (DM 38,—, Sfr. 32, £ 12,—) verstuurd als cheque of in bankbiljetten, te koop bij de National Secretary, Aloe, Cactus & Succulent Society of Zimbabwe, P.O. Box 8514, Causeway, Harare, Zimbabwe.

HOBBY-KWEKERIJ "ROERMOND"

Weg langs het Kerkhof 1, (nabij Kapel i/h Zand), 6045 AN Roermond, tel. 04750-19389.

Geopend iedere zaterdag van 11-17 uur, gesloten t/m 31 maart.

JUBILEUMAANBIEDINGEN:

1) Geïllustreerde plantenlijst met kleurenfoto f 5,-; 2) F. Süpllie: "Epiphyllum hybriden, nieuw, van f 20,- voor f 15,-; 3) A.V. Fric, Plantenlijst 1936, goede kopieherdruk, van f 7,50 voor f 5,-; 4) C. Knebel: Phyllocactus, engels, van f 20,- voor f 15,-; 5) K. Schumann: Die Cactaceae der Republik Paraguay, herdruk 1988, f 15,-; 6) F. Miquel: Monographia Generis Melocacti, herdruk van het werk uit 1841, zeer mooi, nu van f 65,- voor f 55,-.

* Jubileumaanbiedingen geldig t/m 1 mei. Prijzen zijn inclusief verzendkosten. Bestellen door storting van het bedrag op giro 889563 t.n.v. F. Süpllie, Roermond met vermelding titel en aantal/prijs.

ZATERDAG 29 APRIL INTERNATIONALE PLANTENBEURS TE ROERMOND
WEG LANGS HET KERKHOF, 10-17 uur.

Voor meer informatie zie Succulenta, plattegrond wordt op verzoek gratis toegestuurd.
Telefoon: 04750-19389 (tussen 20.00 en 22.00 uur).

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het maart-nummer moeten vóór 15 maart bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Gevraagd: Het Succulenta-nummer van januari 1974 door H. de Vries, Kievitstraat 135, 1781 ZD Den Helder. Tel.: 02230-27431.

Gevraagd: Stekken of planten van *Haworthia manghanii*, *cymbiformis*, *truncata*, *amstrongii* en *limifolia*. Stekken of planten van *Echinocereus* en *Conophytum*. E. Stuiver, Sintjansberg 276, 9202 EN Drachten.

Gevraagd: Plaatjes voor het op een Verkade-album lijkende Cactus Album van G.D. Duursma, uitgave N.V. Pette's Cacaofabrieken Wormerveer, of een in slechte staat verkerend exemplaar van dit album, compleet met plaatjes, voor een schappelijke prijs. Annemieke van Ling, Teisterbantstraat 15, 4012 EE Kerk-Avezaath. Tel.: 03448-2391.

Gevraagd: Cactusliefhebbers, wonende in de omgeving van Leiden, die met mij willen ruilen: Me-
sems tegen *Ferocacti*, *Gymno's*, *Rebutia*e, *Aylosterae*, *Mediolobiviae* en *Echinocerei*. J. Wouters, Klimopzoom 106, 2353 RL Leiderdorp.

Aangeboden: Te ruil tegen *Haworthia arachnoidea*, *starkiana* of *planifolia*: 2 soorten Aloë Somaliëse. Geen verzending. K. van 't Kruis, Mr. Troelstralaan 72, 1181 VG Amstelveen. Tel.: 020-459023.

Te koop: Wegen beëindiging hobby: 250 st. cactus-
sen waaronder ca. 50 st. noto's, 30 st. gymno's, 20
st. astrophytum en 20 st. Euphorbia. Verschillende
grote planten. Succulentajaargangen 1986, 1987
en 1988. 5 st. boeken waaronder het Groot Succu-
lentenboek. Aluminium hobbykas 180x120xnok 200
met betonfundering. Alles in zeer goede staat.
Liefst alles in één koop f 900,-. R. Maclor, B.R.
Rottekade 35a, Rotterdam. Tel.: 010-4187020.

CACTUSKWEKERIJ

Special Plants

H. de Vries, Folgeralaan 2B
Drachten, tel. 05120-20699

Kas open:

di. t/m vrij. van 10.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00-17.00 uur
maandag gesloten

Binnenkort verschijnt mijn boek: AN DEN STANDORTEN VON PEDIO- UND SCLEROCACTEEN

"Über 100.000 km. in der wildnis nord-
amerikas". Vraag nu reeds aan. Prijs ca.

DM 39,- excl. verzendkosten.

HOCHSTATTER KAKTEENSAMEN

Postfach 5, 10201, tel. 0621-794675
6800 Mannheim 51 BRD

Cactuszaden en Tillandsia's

Vraag onze gratis zaadlijst met meer dan 3000 soorten en variëteiten aan. Naast een uitgebreid assortiment cactuszaden vindt u ook: *Euphorbia*, *Pachyoidium*, *Acave*, *Yucca*, *Cycas*, *Datura*, *Eucalyptus*, *Passiflora*, *Conophytum*, *Lithops*, *Mesembryanthemum*, *Musa-Bananen*, *Palmen*, *Palmvarens* en nog vele andere zaden van (Succulente) planten. Tevens een groot assortiment *Tillandsia*'s.

C. Köhres

Wingertstraße 33 - D-6106 - Erzhäusen/Darmstadt.

VERVOLG SPREKERSLIJST

- Duijnbouw W., Orleanhof 29, 5627 LM Eindhoven (N.)**
Tel. 040-426174
???
- Essers J., Hokkelenbergstraat 8, 6444 AG Brunssum (N.)**
Tel. 0031-45251191
Echinocereii
- Rozenberger, Katzberg 8, 4018 Langenfeld (D.)**
Tillandia
Sulcorebutia
- Samyn, Noordstraat 77, 8600 Menen**
Algemeen (film)
- Specks, Am Kloster 8, 5140 Erkelenz/Golktrath (D.)**
Tel. 02431-73956
Stroksucculenten
Zeldzame succulenten in Namibie & Zuid-Afrika
- Stassen J.J., Ravoetstraat 5, 3010 Leuven**
Ongedierte
- Stegmans A., Singelbeekstraat 57, 3500 Hasselt**
Orchideeën
Zwammen en schimmels
- Sterk W., Weverstraat 89, 5708 AE Helmond (N.)**
Tel. 04920-23903
Biologie: plantenleer in het algemeen
De ontwikkeling van cactussen in al zijn vormen
- Supplie F., Weg langs het kerkhof 1, 6045 AN Roermond (N.)**
Tel. 0031-475019389
Epifyten
- Theunissen J., Vierschaarstraat 23, 4751 RR Oud-Gastel (N.)**
Notocactus
- Uil, Cuperstraat 3, 6681 AB Bommel (N.)**
Verwarming
Isolatie
- Uittenbroek N.D., Rijkersstraat 15, 2811 XM Reewijk (N.)**
Tel. 01829-4068
Gringo's Trail (1)
Gringo's Trail (2)
Gringo's hobby
- V.D. Witteboer C., Mgr. Zwijzenstraat 82, 5683 HD Best (N.)**
Tel. 04998-73452???
- Van Averbek R., Zeeweg Zuid 17, 8260 Aartrijke**
Tel. 050/213260
Lobivia
Chilenen
Gymnocalcium
Overzicht van Noord- en Zuid-Amerika
- Van De Meuter L., Nachtegalenlaan 16, 2620 Bonheiden**
Tel. 015/290186
Succulenten in onze streken
Insecten in onze collectie
Stapelia (2 delen)
- Van de Wouw C., Maricollenweg 63, 5971 AT Grubbenvorst (N.)**
Tel. 0031-77662350
Vetplanten (8 lezingen)
- Firma Bayer**
Gubbelmans, Statieplein 61, 3800 St. Truiden
Insecten en ziektebestrijding bij succulenten
- Fonteyne R., Heidebloemstraat 39, 8400 Oostende**
Tel. 059/503358
Van Echinocactus tot Mammillaria
Cactusfotografie
- Fonteyne R., Markt 10, 8110 Kortemark**
Tel. 051/566948
Vakantiereis naar Monaco
Vele facetten van de liefhebberij
- Genotte M., Otterstraat 189, 2300 Turnhout**
Tel. 014//416158
Euphorbia
Macro-opnamen
Stapelia-achtigen
Het ontstaan + de bouw v/d planten
Ceropegia
Insecten
Cactussen algemeen
- Geuens F., Schoorheide 7, 2490 Balen**
Tel. 014/317303
Bloemschikken
- Goossens A., Mechelsebaan 134, 2570 Duffel**
Algemeen
Mexico (3 delen)
Chili
- Gruwez F., Mortselsesteenweg 24, 2100 Deurne**
Tel. 03/3213349
Rebutia I
Mammillaria
Fotografie
Bloemen in stereo
Rebutia II
- Heyligen M., Nic. Weltersstraat 21, 3290 Diest**
Tel. 013/335389
Mijn hobby
Canarische eilanden
- Hoste F., Hof ter Leepsiaan 12, 3009 Winksele**
Tel. 016/231129
Euphorbia
- Hovens J., Markt 10, 5973 NR Lottum (N.)**
Tel. 0031/4763-1693
Tenerife: kweekmethoden
Steenwolcultuur
Groei en bloei
Brazilië
Notocactus
- Huijssoon J., Lepelkeweg 19, 5503 EW Veldhoven (N.)**
Tel. 040-536959
???
- Van Den Broeck F., Van Akenstraat 66, 1850 Grimbergen**
Tel. 02/2690177
Noord-Peru
Zuid-Peru
Madagascar
Galapagoseilanden
Chili + Argentinië
Neder-California
Arizona - Sonora - Chihuahua
Paraguay + Bolivia
- Van Donkelaar R., Laantje 1a, 4251 EL Werkendam (N.)**
Tel. 0031/1835-1430
Asclepiadaceae: Hoya en Dischidia
Euphorbia
- Van Hoofstadt E., Kasteellei 111, 2110 Wijnegem**
Tel. 03/3537258
Mexico
- Van Tulden L., Meibloemstraat 10, 2300 Turnhout**
Tel. 014/415022
Mijn verzameling (film)
Een kijk op mijn verzameling (dia)
- Van Ursel J., Abingdonstraat 96, 2700 St. Niklaas**
Tel. 03/7771147
Mengeelmoes

Vancriekinghe L.K., Cardijnlaan 43, 2548 Lint
Tel. 03/4556674
Een wandeling door de kollektie
Brazilië (2 delen)

Vandecaveye L., Bollestraat 121, 8100 Torhout
Tel. 050/211493
Brazilië-reis (samen met J. Keirse)
Cultuurtips voor beginners en anciens

Verelst W.D., Voetstraat 13, 3180 Westerlo
Tel. 014/546277
Andere succulenten
Bestuiving van succulente planten
Morfologie van succulenten

Vergauwen F + Vermeir, Bovendonkstraat 114, 9360
Buggenhout
Tel. 052/334826
5 cactusgeslachten (2 delen)
Mammillaria
Hoogteplanten uit Zuid-Amerika

Vermeersch J., Hofstraat 82, Mol
Tel. 014/316995
Bestrijdingsmiddelen

Verschoren L., Mechelbaan 728, 2870 Putte (Peulis)
Tel. 015/7544634
De bescherming van cactussen en andere succulenten

Verschueren W., Lage Vosberg 5, 2560 Rumst
Tel. 015/316872
Mexico

Jacobs D., Mechelsesteenweg 420, 2500 Lier
Mexico (film)
Chili vandaag (film)

Keirse J., Guldensporenlaan 7, 8020 Oostkamp
Tel. 050/824660
Bloemenwals
Brazilië (2 delen)

Konings G., Hammersteinstrasse 21, 4150 Krefeld (D.)
Mijn verzameling
Het geslacht Discocactus
Braziliaanse cephaliumdragers

L'Ortye, Mesweg 13a, 6336 VS Hulsberg (N.)
Tel. 0031-44051832
Gymnocalidium

Vervoort G., Hoogboomsesesteenweg 267, 2070 Ekeren
Tel. 03/6644401
Alpenplanten
Rotsplanten uit de Andes
Flora en landschappen uit het bergland
Rotsplanten en hun toepassingen

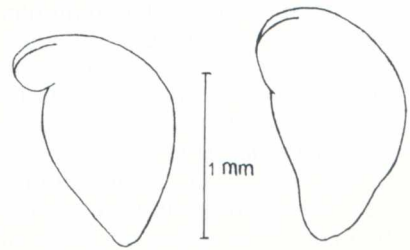
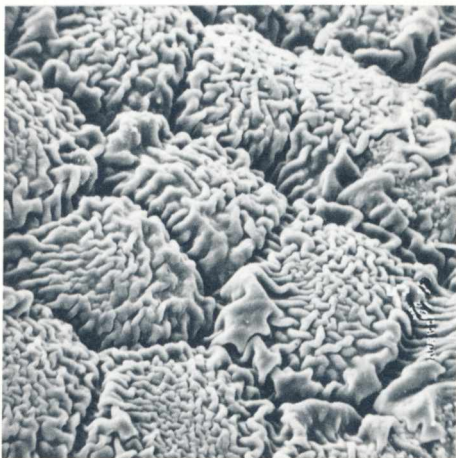
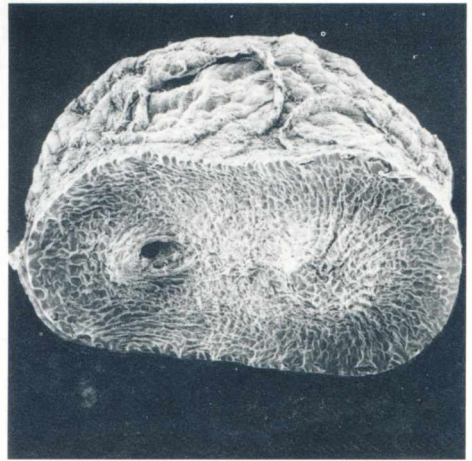
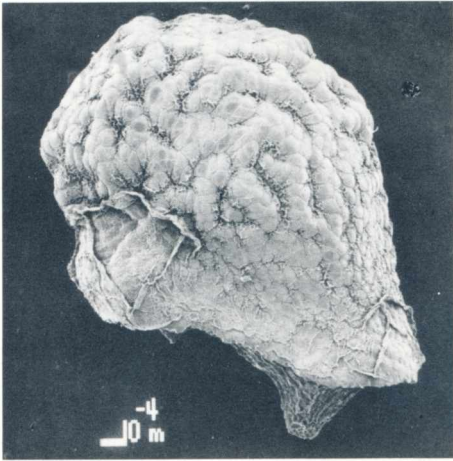
Wolters C., v. Horneplein 1, 6019 BW Wessem (N.)
Tel. 04756-3196
Zwerftocht door het Braziliaanse cactusrijk
Tenerife, eiland der eeuwige lente
Brazilië, bakermat der cephaliumdragers

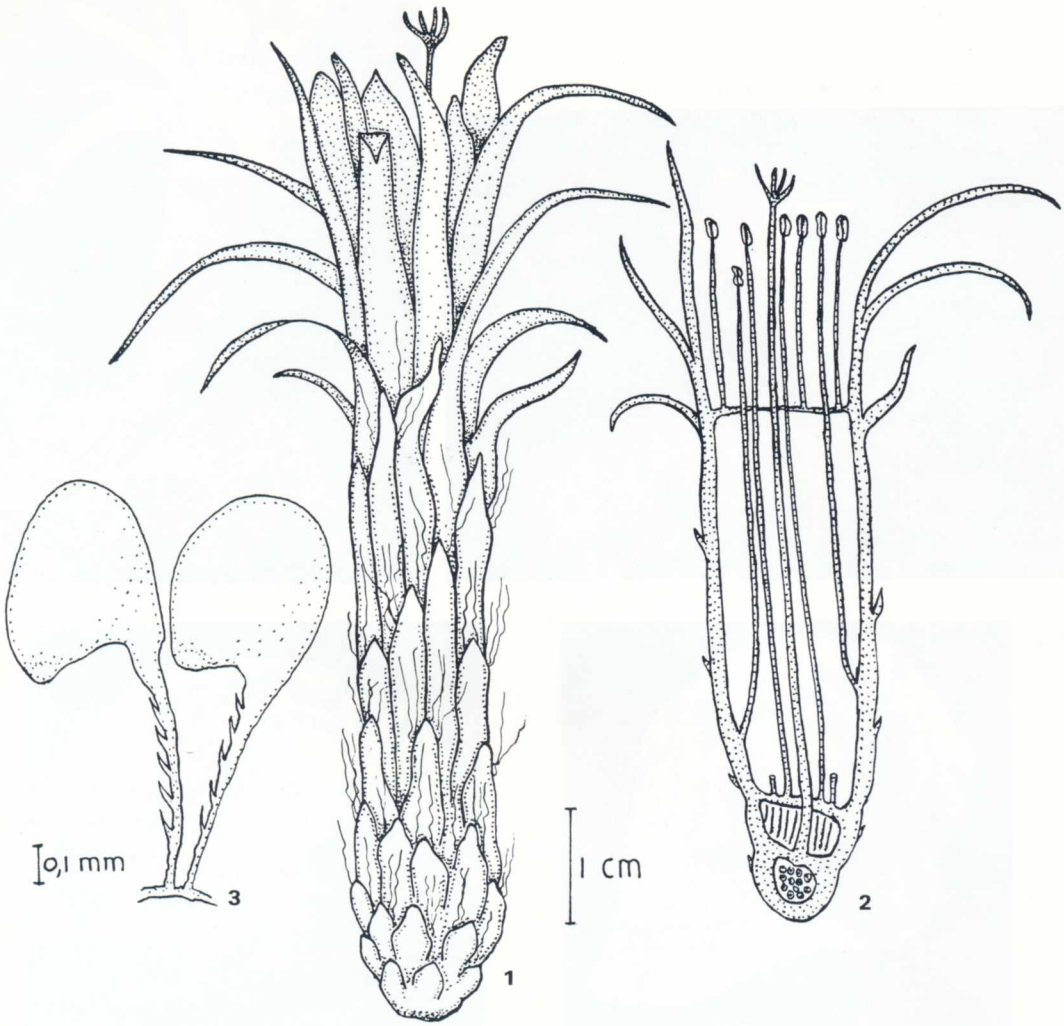
AANVULLING SPREKERSLIJST

Lezingen van W. Sterk, Wevestraat 89, 5708 AE Helmond.

- 1 Cactussen, algemeen overzicht soorten, kweken, zaaien, enten etc.
 - 2 Vetplanten een algemeen overzicht.
 - 3 Wat zijn succulenten en waarom zijn ze zo.
 - 4 Kruisingen bij cactussen en vetplanten.
 - 5 Waarom veranderen die namen toch steeds.
 - 6 Het geslacht Aloë. Eventueel met verwanten.
 - 7 Het geslacht Agave en verwanten.
 - 8 Crassulaceae of vetkruidenfamilie.
 - 9 Het geslacht Echevaria.
 - 10 Mesems. Vooral ook andere geslachten dan Lithoips en Conophytum.
 - 11 Combinaties van bovengenoemde vetplanten-lezingen.
 - 12 Populaire praatjes over cactusgeslachten.
 - 13 Tuinen en parken rond Blanes. Event. ook andere tuinen.
- Voorwaarde: Alle Afdelingen f 50,- + 2x enkele treinreis en overnachting. Bij voorkeur bij een van de leden.

1 *Matucana aurantiaca*, bloem (cultuurplant).
 2 *Matucana calvescens*, lengtedoorsnede van de bloem (natuurplant van Huamachuco).
 3 *id.*, zaadknoppen met opvallend lange funiculi.

bloeien ook geheel rood, maar de bloem is hier dikker dan van de planten bij Cajamarca. Als grote uitzonderingen komen daar ook oranje-geel bloeiende planten voor (foto bij deel XIX).

Het oorspronkelijke typemateriaal, dat door Weberbauer in Berlijn was gedeponeerd, is tijdens de 2e wereldoorlog verloren gegaan. Het is dus wenselijk dat er een nieuw holotype aangewezen wordt. Bij voorkeur zou op de oorspronkelijke typevindplaats (San Pablo, prov. Cajamarca) nieuw materiaal verzameld moeten worden.

M. aurantiaca is in de natuur vrij algemeen. Ze komt meestal voor op rotsige hellingen waartussen humus aanwezig is; de plant wortelt dan ook oppervlakkig omdat de humuslaag meestal niet erg dik is. In andere milieutypen kunnen we deze plant ook aantreffen. Bij Huamachuco groeiden ze bijkans overal: op rotsige hellingen in de volle zon maar ook in eucalyptusplantages in de schaduw met hun wortels bijna in het water van een bergbeek!

M. aurantiaca bloeit pas op latere leeftijd, maar dan ook vaak met een groot aantal bloemen tegelijk. De bloeitijd valt bij ons in de nazomer (augustus-oktober).

M. calvescens is slechts een ecotype van *M. aurantiaca*. De onderlinge verschillen zijn bijzonder klein. Ook eerdere auteurs, zoals Donald en Ritter, hebben hierop gewezen en *M. calvescens* als synoniem onder *M. aurantiaca* gesteld. Ook Ritters *M. currundayensis* verschilt zo weinig van *M. aurantiaca*, dat wij moeten concluderen, dat de verschillen te gering zijn om de status van aparte soort te verdienen. Hetzelfde geldt voor de planten, die onder de nomina nuda *M. bagalaensis* en *M. variicolor* in omloop zijn gebracht. *M. grandiflora* en *M. grandiflora* var. *albispina* zijn namen van Knize; beide namen zijn nota bene onder hetzelfde veldnummer in omloop gebracht.

Verspreiding

Het verspreidingsgebied van *M. aurantiaca* is vrij groot. De soort komt voor van Huancabamba (dept. Piura) in het noorden tot Santiago de Chuco en El Pallar (dept. La Libertad) in het zuiden.

De typevindplaats ligt bij San Pablo, dept. Cajamarca, Peru.

De verticale verspreiding ligt globaal tussen de 2000 en 3700 m boven zeeniveau.

Veldnummers

Hieronder volgt een overzicht van de veldnummers, die met betrekking tot deze soort gebruikt zijn, met de eventuele vindplaatsgegevens erbij. Tussen haakjes staat steeds de naam, waaronder de planten in omloop gebracht zijn.

Weberb. 3846	(aurantiaca) San Pablo, dept. Cajamarca, 2300 m
Weberb. 4222	(aurantiaca) tussen Chota en Hualgayoc, 3550 m
Blossf. 96	(aurantiaca) Sondor, dept. Piura, 3500 m
UCBG 53486	(aurantiaca) Sondor, dept. Piura, 3500 m
UCBG 371101	(calvescens) Angasmarca, dept. La Libertad, 3700 m
DM 23	(calvescens) Angasmarca
DM 40	(currundayensis) Cerro Currunday
DM 63	(pallarensis)
FR 164	(currundayensis) Samne, Currunday geb., 3000 m
FR 596	(aurantiaca) San Pablo
FR 596a	(aurantiaca var. densispina) Cajamarca
FR 1076	(pallarensis) El Pallar a.d. Rio Chusgon, Prov. Sanchez Carrion, Dept. La Libertad
Lau 115	(calvescens) Cajamarca
Lau 118	(aurantiaca var. densispina) Namora
Lau 171	(currundayensis) Otuzco, Cerro Currunday
Lau 172	(calvescens) Angasmarca
Lau 177	(aurantiaca) San Pablo
Lau 225	(pallarensis) El Pallar
KK 455	(aurantiaca) Hualgayoc, 2200 m
KK 576	(grandiflora)
KK 576	(grandiflora var. albispina)
KK 753	(calvescens) Angasmarca
KK 778	(calvescens var. seminuda) Santiago de Chuco, 3000 m
KK 779	(spec.) Cajamarca
KK 1470	(calvescens var. seminuda) San Marcos, Cajamarca, 2500 m
KK 1902	(Calmada)
KK 1903	(catamarcensis)
KK 1904	(nivosa)

NIEUWBESCHRIJVING

Turbinicarpus krainzianus fa. **minima** Frank forma nova

GERHART FRANK

Turbinicarpus krainzianus fa. *minima* differt a typo: corpus ad 8-12 mm latum, 15-20 mm altum in radice longe napiforme, ad 40-60 mm transcurrens. Floribus et seminibus typi modo, seminae solo ad 0,6 mm longae et 0,5 mm latae.

Beschrijving

Lichaam 8-12 mm diameter, 15-20 mm hoog en overgaand in een 40-60 mm lange, dunne penwortel.

Bloem gelijk aan die van de type-vorm.

Zaad qua vorm gelijk aan dat van de type-vorm, echter de afmetingen zijn slechts 0,6 bij 0,4 mm.

De planten werden in het voorjaar 1987 door de Berlijnse cactusliefhebber H.J. Bonatz gevonden op een nauw begrensde gebied in westelijk Hidalgo nabij de grens met Queretaro, Mexico. De groeiplaats, een rotsachtige heuvel, bezit geen andere vegetatie. De kleine plantjes groeien meestal in rotsspleten.

Eind 1958 ontving ik van Schmoll, woonachtig in Cadereyta, Queretaro (Mexico) een paar kleine cactussen die aangeduid werden als *Strombocactus* spec. nov. Ik beschreef deze planten, na uitvoerige bestudering en observatie, in 1960 als *Toumeyia (Turbinicarpus) krainzianus*; de soort werd vernoemd naar Hans Krainz, de directeur van de Städtische Sukkulentsammlung in Zürich. Helaas kon de natuurlijke groeiplaats niet vermeld worden, daar wij daarover van Schmoll geen gegevens hadden gekregen.

In de afgelopen 30 jaar werden verschillende *Turbinicarpussen* gevonden en vastgelegd in nieuwbeschrijvingen; echter *T. krainzianus* werd in de natuur niet teruggevonden. Toen ik en met mij andere liefhebbers van dit kleine

Beide foto's *Turbinicarpus krainzianus* fa. *minima* (linker foto: H. Bonatz)

cactusgeslacht hoorden van de vondst van de heer Bonatz, was dat voor ons een regelrechte sensatie.

Wel ben ik er zeker van dat de planten die indertijd door mevrouw Schmol naar Europa gestuurd zijn, niet van dezelfde groeiplaats afkomstig zijn. Die eerste *T. krainzianus* is beduidend krachtiger en bezit een korte peenwortel die net zo dik is als het lichaam. De nieuwe vondst, waarvan de planten zeer uniform qua habitus zijn, zou men als een verkommerde vorm van de gewone planten kunnen zien, blijkbaar veroorzaakt door haar vegetatieloze, extreme eisen stellende groeiplaats.

Toch veranderen deze slank broze plantjes vooralsnog niet in de cultuur. Derhalve wil ik ze ter onderscheid van de typevorm vastleggen als forma minima.

Ik zie hierin een zekere parallelliteit met het geslacht *Ariocarpus*. Zoals bekend werden in de afgelopen jaren in Mexico gebieden gevonden waar in zich zelf zeer uniforme minivormen van *A. trigonus* en *A. fissuratus* groeien; deze minivormen zijn ook als zodanig beschreven.

Over deze interessante vondst heb ik in K.u.a.S. 8/1988 een artikel geschreven, te zamen met de hier afgedrukte diagnose. De redactie heeft deze niet meegepubliceerd; derhalve wordt zij hier ingehaald, waarmee de naam haar geldige status krijgt.

Literatuur:

G. Frank, Eine neue seltene *Toumeyia* (*Turbinicarpus*), K.u.a.S. 1960, p. 168-170.

G. Frank, Ein Fundort von *Turbinicarpus krainzianus* (Frank) Backbg., K.u.a.S. 1988, p. 172-173.

Roseggergasse 65, A 3400 Kierling

Vert.: L. Bercht

*
* *

Wat weet u van botanische nomenclatuur? (III)

BAREND OVERSTEGEN

In de volgende delen zullen we aangeven waaraan wettige namen van taxa moeten voldoen en hoe door geldige publikatie de correcte naam officieel van kracht wordt.

De **geslachtsnaam (nomen genericum / nom. gen.)** van planten is een enkelvoudig zelfstandig naamwoord, of een woord dat als zodanig behandeld wordt. Het mag niet uit twee of meer woorden bestaan, tenzij door een koppelteken (-) verbonden. De geslachtsnaam kan van willekeurige oorsprong, of zelfs op geheel willekeurige wijze gevormd zijn, hoeft op geen enkele wijze de kenmerken van het taxon weer te geven, maar mag niet overeenkomen met een vakterm uit de vormleer (morfologie), zoals *Bulbus*, *Caudex*, *Folium*. Vervolgens beveelt de Code aan Latijnse namen te gebruiken, doch die namen te vermijden die zich niet aan het Latijn laten aanpassen, evenals namen die in het Latijn moeilijk zijn uit te spreken. Tevens dient men lange namen, zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden en namen die afgeleid zijn van het soortepitheton van één van de soorten van hetzelfde geslacht te vermijden. Geslachtsnamen mogen niet gevormd worden door woorden uit verschillende talen te combineren. Geslachtsnamen die van personen, man of vrouw, zijn afgeleid moeten een vrouwelijke Latijnse uitgang hebben. Ook mogen er geen namen opgedragen worden aan personen die niets met plantkunde of natuurwetenschappen te maken heb-

ben. De verwantschappelijke plaats of de overeenkomsten met andere geslachten kunnen zo mogelijk door vorm of uitgang aangegeven worden. Tenslotte, om verwarring met hybriden te voorkomen, mogen namen niet uit twee bestaande geslachtsnamen samengesteld worden.

De **soortnaam (nomen specificum / nom. sp.)** is in de binaire nomenclatuur een **combinatie** van de geslachtsnaam met een daarop volgend enkelvoudige soortaanduiding, het **soortepitheton**. Dit epitheton kan alléén in combinatie met de geslachtsnaam gebruikt worden, het is een bepaling bij de geslachtsnaam en mag niet als een opzichzelfstaande naam gebruikt worden. Bestaat het soortepitheton uit twee woorden, dan moeten deze tot één enkel woord samengetrokken zijn. Als dit bij de publikatie niet als zodanig werd uitgevoerd dienen de woorden alsnog later tot één woord gecombineerd te worden. Evenals de geslachtsnaam kan ook het epitheton een willekeurige oorsprong hebben. Het epitheton mag echter de geslachtsnaam niet herhalen (tautoniem), ook niet als daarmee een zinnebeeldige bewoording is samengevoegd. Wanneer het epitheton bijvoeglijk gebruikt wordt, dus niet als zelfstandig naamwoord, dan richt het zich grammaticaal naar de geslachtsnaam. Niet gebruikt mogen worden: rangtelwoorden en woorden die niet als naam bedoeld zijn, evenmin epitheta welke het binaire systeem van Linné niet op consequente wijze volgen en de hierna in dit artikel te noemen vormen waarmee hybriden gekenmerkt worden. Namen van mannen, vrouwen, landen en plaatsen die als soortepitheta gebruikt worden, kunnen in het Latijn de vorm van een zelfstandig naamwoord in de tweede naamval (genetivus), of de bijvoeglijke vorm aannemen. Het gelijktijdig toepassen van het genitief van een woord voor één epitheton en de bijvoeglijke vorm van datzelfde woord voor een ánder epitheton, om onderscheid te maken tussen verschillende soorten van één geslacht, dient vermeden te worden. Net als voor de geslachtsnamen doet ook hier de Code een aantal aanbevelingen. Men dient Latijnse uitgangen toe te passen, maar ook hier weer epitheta die zeer lang zijn en die welke in het Latijn moeilijk zijn uit te spreken, als ook die welke door samenvoegen van woorden uit verschillende talen gemaakt zijn, te vermijden. Soortepitheta waarvan de betekenis dezelfde is als die van de geslachtsnaam (pleonasme) moet men vermijden, evenals die welke het karakter uitdrukken dat algemeen, of bijna algemeen is voor álle soorten in dat geslacht. Epitheta die op enkele letters na aan elkaar gelijk zijn en dus veel op elkaar lijken, tevens die welke reeds eerder toegepast werden in nauw verwante geslachten, dienen vermeden te worden, evenals namen van weinig bekende of zeer begrensde plaatsen. Als de soort alleen op deze plaatsen zeer lokaal voorkomt is toepassing hiervan toegestaan. Vanzelfsprekend dient men nimmer namen te gebruiken die reeds in de nog niet gepubliceerde informatie van andere auteurs voorkomen.

De naam van een infraspecifiek taxon is een combinatie van de soortnaam (binomen) en een **infraspecifiek epitheton** verbonden door een term (subsp., var., subvar, fa. en subfa.) dat de rang aangeeft; bijvoorbeeld *Mammillaria elongata* var. *rufocrocea*. Net als het soortepitheton richt het infraspecifiek epitheton zich grammaticaal naar de geslachtsnaam. Omvat een infraspecifiek taxon het type van de gehele soort, dan wordt het soortepitheton herhaald: *Mammillaria elongata* var. *elongata*. Andere aanduidingen, zoals *typicus*, *originalis*, *genuinus* en dergelijke, om aan te geven dat een infraspecifiek taxon het type van de soort bevat, zijn niet toegestaan. Infraspecifieke taxa van tot verschillende geslachten behorende soorten mogen wel dezelfde infraspecifieke epitheta hebben. Vergelijk bij-

voorbeeld: *Mammillaria tolimensis* var. *brevispina* en *Rebutia marsoneri* var. *brevispina*. Ook mogen infraspecifieke epitheta overeenkomen met soortepitheta van tot andere geslachten behorende soorten. Zo is *Parodia penicillata* var. *nivosa* toegestaan naast *Mammillaria nivosa*. Voor infraspecifieke epitheta gelden vervolgens dezelfde aanbevelingen als voor soortepitheta. Wel dienen namen die reeds eerder voor soorten in hetzelfde geslacht gebruikt werden, als infraspecifieke epitheton vermeden te worden. Geldige publikatie van de naam van een infraspecifiek taxon dat niet het type van de eerder gepubliceerde correcte soortnaam bevat heeft echter wel tot gevolg dat de naam van het eerder gepubliceerde taxon van dezelfde rang dat wel het type bevat automatisch aangepast wordt. Dit eerder gepubliceerd taxon krijgt daarmee automatisch het soortepitheton als infraspecifiek epitheton toegevoegd (autoniem). Dus een variëteit zal en mag alleen hetzelfde variëteitpitheton als het soortepitheton voeren, wanneer deze variëteit en de soort hetzelfde type hebben.

Achter het epitheton hoort de naam van de auteur te staan die de naam aan de soort of de variëteit gegeven heeft. Namen van auteurs worden altijd zonder diacritische tekens geschreven, d.w.z. zonder tekens die de uitspraak van de letters aangeven, zoals è, š, ñ. Achter het soortepitheton en het infraspecifiek epitheton kunnen verschillende auteursnamen voorkomen, als de variëteit door een andere auteur beschreven werd, bijvoorbeeld *Lobivia tiegeliana* Wessn. var. *ruberina* Rausch.

De **familienaam (nomen familiae)** is gebaseerd op de geslachtsnaam van één tot de familie behorend geslacht, het typegeslacht. Een familienaam is een zelfstandig naamwoord, in het meervoud bestaande uit de stam van de naam van het typegeslacht en de uitgang **-aceae**, zoals bij *Cactaceae*.

De **ordenaam (nomen ordinis)** bestaat uit de stam van de naam van één van de tot deze orde behorende families, de typefamilie, en de uitgang **-ales**. *Cactaceae* behoort tot de orde *Cistales* naar de typefamilie *Cistaceae*.

Wat gebeurt er als een taxon veranderd wordt? Als men een geslacht in twee of meer geslachten splitst, dan behoudt één deel de oorspronkelijke naam, namelijk dát deel dat de typesoort bevat. Zo ook als een soort in twee of meer soorten gesplitst wordt, dan behoudt het deel met het type ook weer de oude naam. Als men twee taxa van dezelfde rang samenvoegt, dan wordt de oudste naam aangehouden voor het samengevoegde taxon. Bij even oude namen mag men kiezen. In geval dat een geslacht van de ene familie naar een andere verhuist, blijft de naam van het geslacht ongewijzigd. Bij overbrengen van een soort naar een ander geslacht ontstaat een **nieuwe combinatie (combinatio nova / comb. nov.)** met behoud van het oorspronkelijk soortepitheton, tenzij er daardoor een homoniem of een tautoniem zou ontstaan. In sommige gevallen moet er ook wel eens een eerder gepubliceerd epitheton in de nieuwe combinatie aangewezen worden. Voor alle veranderingen van positie met behoud van rang beneden de rang van geslacht gelden dezelfde regels als voor soortnamen. Als men een taxon verandert van rang, b.v. van een lagere naar een hogere rang, telt de oude naam of epitheton niet meer mee als er voor het taxon reeds een andere naam of epitheton beschikbaar is.

Echinocereus chisoensis W.T. Marsh. (1940) en
Echinocereus chisoensis var. **fobeanus** (Oehme) N.P.
Taylor (1985)

W. STERK

Meer dan tien jaar geleden zaaide ik uit nieuwsgierigheid zaad dat ik kocht onder de naam *Echinocereus "spec. de Coahuila"*.

Waarschijnlijk doordat ik er niet genoeg aandacht aan besteedde, bleef er van het zaaisel uiteindelijk maar één plantje over. Het bloeide al, toen het nauwelijks twee jaar oud was, met een bloem, die veel groter was dan het plantje zelf. Het was niet meer dan vier centimeter hoog en drie centimeter dik. De bloem was zeven centimeter lang en rood van kleur, in het midden wit. Helaas was waarschijnlijk deze krachtsinspanning iets te veel geweest, het plantje ging dood.

Een paar jaar later kocht ik zaad onder de naam *Echinocereus fobeanus* HK303. Het leverde een aantal plantjes op, waarvan ik er nog een paar over heb. Een daarvan heeft vorig jaar gebloeid met een even zo grote bloem, die iets feller purperroze van kleur was dan mijn vroegere *Echinocereus "spec. de Coahuila"*, maar het is beslist dezelfde soort. De plantjes zijn daarna niet veel meer gegroeid, wat beslist aan mijn verzorging te wijten is.

Het zijn geen moeilijke plantjes. Ik ben dan ook van plan ze nog eens te zaaien en dan geënt op te kweken. Nodig is dat niet maar er blijven dan waarschijnlijk wat meer plantjes langer in leven. *E. fobeanus* schijnt al in 1924 in Europa ingevoerd te zijn. De soort is echter naamloos en zonder bekende vindplaats gebleven. Met het vermelden van de juiste vindplaats waren de handelaren in die tijd nogal geheimzinnig, wegens de concurrentie.

De naam *Echinocereus fobeanus* is door Oehme pas in 1940 beschreven. Enkele maanden eerder had Marshall een in 1939 door Radley in de Chisobergen in het Big Bend National Park een plant gevonden, waarvan hier een beschrijving volgt.

Echinocereus chisoensis Marshall

Zuilvormig, tot 20 centimeter hoog, meestal niet spruitend, 13-16 ribben, samengesteld uit duidelijke, vrijstaande knobbeltjes, donkergroen tot blauwgroen. Areolen klein, 10-15 dunne randdorens, wit of grijs, bovenaan roodbruin, de bovenste kort borstelvormig, de onderste tot 1,7 cm; 1-4 middendorens, de langste tot 2 cm lang, dun, zwart of bijna zwart, onderaan gezwollen en lichter tot wit.

Bloemen roze met roodachtig midden, ruim 6 cm lang, nooit wijd open, daardoor niet meer dan 2,5 tot 5 cm ϕ . Het ovarium draagt areolen met wat witte wol en 8 tot 14 witte tot bruinachtige haarachtige dorens of borstels.

De vindplaats is dicht bij de Mexicaanse grens, die daar in Texas gevormd wordt door de Rio Grande.

Deze soort is ook op de groeiplaats zeldzaam. In Europa zijn er waarschijnlijk vrijwel geen exemplaren van in cultuur.

De variëteit *fobeanus*, de in 1985 door Taylor bij deze soort ingedeelde soort van Oehme, is een kleinere vorm van de vorige soort. Enkele verschillen zijn, dat er jaarlijks insnoeringen worden gevormd. De bloemen zijn gro-

Echinocereus chisoensis
var. *fobeanus*
Foto: W. Sterk

ter dan bij de soort. In "The genus *Echinocereus*" van Nigel Taylor vinden we op plaat 9 een goede afbeelding van deze plant.

Deze variëteit komt voor in Mexico, ongeveer 400 kilometer zuidelijk van de vindplaats van de soort. Het gebied tussen beide vindplaatsen schijnt tot de slechtst onderzochte te horen. Er kan daar dan ook nog wel wat nieuws gevonden worden. Over de verwantschap van deze soort is weinig te zeggen.

Benson noemt deze plant *E. reichenbachii* var. *chisoensis*. Dat lijkt mij wel wat overdreven. Enige verwantschap met soorten uit de Reichenbachii-groep is echter zeker niet uitgesloten.

Marshall dacht aan een verwantschap met *E. fendleri*. Dit is een veelvormige soort, maar een directe verwantschap lijkt mij niet waarschijnlijk. Nader onderzoek, vooral ook van het zaad, is daarom noodzakelijk.

Omdat deze plantjes goed uit zaad te kweken zijn is een proef met deze plantjes zeker aan te bevelen. Het zijn interessante, zeer mooie, niet te grote en goed bloeiende plantjes.

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

*
*

Mesembryanthemaceae (LXI)

FRANS NOLTEE en ARIE DE GRAAF †

94. *Orthopterum* L. Bolus

(afgeleid van het Griekse orthos = naar boven gericht en pteron = vleugel, hetgeen duidt op de omhoog staande vleugels van de zaaddozen).

Het slechts 2 soorten omvattende geslacht *Orthopterum* wordt beschouwd als voorloper van *Faucaria* in de evolutielijn van de Mesembryanthemaceae. De goudgele bloemen zijn geheel gelijk aan die van *Faucaria*. De in doorsnee driehoekige, zwak gekielde bladeren zijn echter smaller en missen de karakteristieke tanden van die van het geslacht *Faucaria*. De bladeren zijn bovendien niet papilleus. Ook de zaaddoos komt vrijwel overeen met die van *Faucaria*. De afwijking bestaat hierin dat in de capsule van *Orthopterum* wél placentaknobbels voorkomen en bij *Faucaria* niet.

De behandeling van *Orthopterum* is gelijk aan die van *Faucaria*. U kunt ze echter beter niet 's zomers buiten zetten, aangezien zij dan uitgroeien tot wanstaltige, slappe, lichtgroene gedrochten. Zij gelijken dan in niets meer op de stevige, gedrongen, donkergroene planten die zij kunnen zijn bij de in een zonnige kas of platte bak gekweekte exemplaren.

De bloemkleur is, zoals gezegd, goudgeel en de bloemblaadjes zijn aan de onderzijde rood aangelopen.

De twee soorten, *O. coeganum* en *O. waltoniae*, hebben hun natuurlijke verspreidingsgebied in de zuidoostelijke Kaapprovincie, in de omgeving van Port Elizabeth.

Oscularia deltoides

95. *Oscularia* Schwantes

(afgeleid van het Latijnse woord *osculum* = mond, bek; een verzameling bekjes. Heeft betrekking op de getande bladeren.)

Struikmesems zijn in het algemeen niet zo geliefd bij verzamelaars van *Mesembryanthemaceae*, ondanks het feit dat zij veelal gemakkelijk en zeer rijk kunnen bloeien. Ook als men jaarlijks de planten stekt, worden ze in de loop van één vegetatie-seizoen te groot en groeien zij uit tot wanordelijke bossen. Geheel anders is dit bij de zogenaamde halfstruikjes, waartoe het thans besproken geslacht behoort. *Oscularia*'s kunnen jaren achtereen, bij een goede kweekwijze, kortgedrongen struikjes blijven. Zo nu en dan kan een al te ver uitgroeïende stengel ingekort worden om een goede vorm van de plant te behouden. Onder een goede kweekwijze verstaan we een zonnige standplaats en toepassing bijv. van voedzame, goed doorlatende grond (bijv. één deel grof zand en twee delen goede potgrond). Het verdient aanbeveling de planten jaarlijks, aan het begin van de groeiperiode, te verpotten; zij verlangen vrij veel voedsel.

De vegetatieperiode loopt van januari tot september en de planten bloeien van april tot juni.

Oscularia's dienen spaarzaam begoten te worden om ze hun gedrongen vorm niet te laten verliezen. Bij ruim watergeven verlengen de stengels zich overmatig en ontstaat de zo verfoeide, los uitgroeïde, warrige bos. De schoonheid en charme van deze leuke plantjes is dan geheel verloren gegaan. Door afstekken van niet-bloeiende takjes kan - bij een juiste kweekwijze - het volgende jaar weer een aantrekkelijk dwergstruikje verkregen worden.

Goed bewortelde planten behoeven slechts weinig water en dan alleen nog als de planten zelf aangeven - door licht schrompelen van de bladeren - dat zij dorst hebben. Ze kunnen, ook gedurende de groeiperiode, wel enkele weken zonder water.

De vertakkende struikjes dragen aan de stengels in doorsnee driehoekige, knotsvormige blaadjes. Aan de basis zijn deze blaadjes enigszins vergroeïd

met de stengels; de kleur is veelal grijsgroen, alsof de bladeren berijpt zijn. De bloemen verschijnen, meestal met drie tegelijk, aan de toppen van de stengels. Zij zijn kortgesteeld en zachtroze tot rood van kleur. De bloemen verspreiden een zwakke geur die aan amandelen doet denken, hetgeen uniek is voor Mesemes. Zij sluiten zich 's nachts niet.

Het geslacht *Oscularia* omvat drie soorten en één variëteit, namelijk *O. caulescens* met roze bloemen, 12 mm Ø; *O. deltoides*, lichtroze 12 mm Ø, zelffertiell; *O. deltoides* var. *majus*, lichtroze 18 mm Ø en *O. pedunculata*, bloemen bleekroze, ca. 10 mm Ø.

In het land van oorsprong, Zuid-Afrika, komen *Oscularia*'s voor in het zuidwesten van de Kaapprovincie. Het is echter de vraag of er in dit gebied nog veel *Oscularia*'s in het wild zullen voorkomen. De grond rondom Kaapstad is grotendeels in beslag genomen door landbouw, wegen en huizenbouw.

96. *Ottosonderia* L. Bolus

(benaamd ter ere van Dr. Otto Sonder, een van de redacteurs van de *Flora Capensis*).

Uit het aan Mesembryanthemaceae zo rijke Vanrhijnsdorp-district, in de westelijke Kaapprovincie stamt dit geslacht. Een geslacht overigens dat, zover wij weten, niet in de collecties voorkomt.

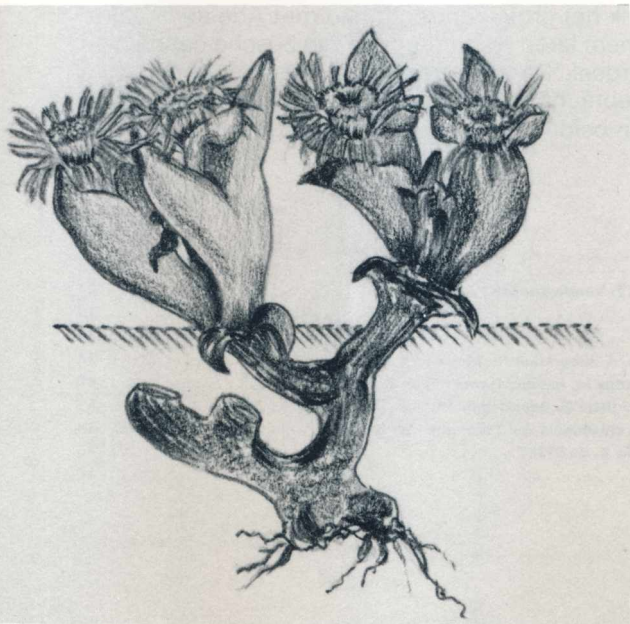
Ottosonderia's zijn forse, gladde, kale dwergstruikjes met rechtopstaande, dikke bladeren, aan de bovenzijde afgeplat, aan de onderzijde gekield en in doorsnee ongeveer driehoekig, glanzend groen van kleur. De niet-bloeiende bladparen zijn kortgedrongen en zittend; de bloeibare bladparen zijn verlengd en uit hun midden ontluiken de bloemen.

De planten vertakken zich (in de natuur) ondergronds en vormen dan kleine groepjes.

Afgaande op de natuurlijke vindplaatsen, waar alleen 's winters regen valt, kunnen ze in onze zomers wel wat water velen. Dit wordt bevestigd door de door Jacobsen aangegeven, kweekwijze, namelijk: 's zomers buiten, in de tuin, ingegraven (liefst in stenen potten!) en 's winters in de koude kas. Vorst zullen ze ongetwijfeld niet kunnen verdragen, dus de kas of platte bak dient wel vorstvrij te zijn.

Van het geslacht *Ottosonderia* zijn twee soorten beschreven en wel: *O. monticola* met 2-2,5 cm grote purper-roze bloemen en *O. obtusa* met 2 cm grote bloemen met een bleekroze kleur.

(wordt vervolgd)

Ottosonderia monticola
naar een afbeelding in
Herre, *The Genera of*
the Mesembryanthemaceae

Tekening: A. de Graaf

IN MEMORIAM

ARIE DE GRAAF

Op 5 januari j.l. overleed na een langdurig ziekbed ons erelid Arie de Graaf. Hij werd 66 jaar. Na zich aanvankelijk vooral in de aquarium-liefhebberij te hebben bewogen werd hij in 1958 lid van Succulenta. Al spoedig werd hij opgenomen in het bestuur van de afdeling Dordrecht e.o. waarvan hij vele jaren deel bleef uitmaken.

Door zijn grote kennis van zaken, zowel theoretisch als praktisch, trad hij ook landelijk voor het voetlicht. Zo was hij gedurende een aantal jaren lid van de redactie. Ook voerde hij op de hem kenmerkende zeer nauwgezette wijze de eindredactie van Buining's "Discocactus" en van "Wat betekent die naam". Dat de "Handleiding" voor een groot deel door hem is geschreven mag hierbij niet onvermeld blijven. Tenslotte is zijn naam verbonden aan de nog steeds lopende serie over de Mesems waarin hij een zeer belangrijk aandeel had. Hoewel hij de voltooiing van de serie niet meer heeft mogen meemaken heeft hij gelukkig nog kans gezien tekst en tekeningen af te maken. Gedurende een reeks van jaren vertegenwoordigde hij zijn afdeling in het hoofdbestuur van de vereniging.

Al deze redenen waren aanleiding hem in november 1986 tot erelid van Succulenta te benoemen. Hoewel hij wars was van uiterlijk vertoon wist hij - wetende hoe karig de vereniging terecht met dit eerbetoon is - deze benoeming op zijn juiste waarde te schatten.

Het heeft hem ongetwijfeld pijn gedaan dat hij zich de laatste jaren door zijn slechte gezondheid niet meer actief met de liefhebberij kon bezighouden. Hij was er echter de man niet naar om zich daarover te beklagen.

Gedurende de vele jaren dat ik het grote voorrecht had met Arie de Graaf te mogen samenwerken heb ik hem leren waarderen om zijn bescheidenheid en zijn wijze, weloverwogen oordeel. De vele uren die we samen werkend en discussiërend hebben doorgebracht zijn voor mij een dierbare herinnering. Moge zijn vrouw Jopie en zijn beide dochters de kracht gegeven worden dit verlies te dragen.

Frans Noltee

INHOUD

Februari - J.H. Defesche	26
De cactusvegetatie rond de stad Huasco - F. Vandenbroeck	27
Het geslacht Epiphyllum (III) - F. Süplie	30
Faucaria candida - W. Sterk	33
Het geslacht Matucana (XX) - R. Bregman, A. Meerstadt, P. Melis en A. Pullen	34
Nieuwbeschrijving: Turbinicarpus krainzianus fa. minima forma nova - G. Frank	40
Wat weet u van botanische nomenclatuur? (III) - B. Overstegen	41
Echinocereus chisoensis en Echinocereus chisoensis var. fobeanus - W. Sterk	44
Mesembryanthemaceae (LXI) - F. Noltee en A. de Graaf	45
In memoriam A. de Graaf	48